

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE
SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
(BAYBURT İLİ ÖRNEĞİ)**

Gamze ÇOLAK

**Yüksek Lisans Tezi
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
2020**

(Her hakkı saklıdır.)

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KIŞ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK
TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
(BAYBURT İLİ ÖRNEĞİ)**

(An Investigation of Secondary School Students' Attitudes Towards Physical Education and Sports Course in Terms of Different Variables)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gamze ÇOLAK

Danışman: Doç Dr. Ahmet Gökhan YAZICI

Erzurum

Kasım, 2020

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Ahmet Gökhan YAZICI danışmanlığında, Gamze ÇOLAK tarafından hazırlanan “Orataokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bayburt İli Örneği)” başlıklı çalışma 23 / 11 / 2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Mehmet Ertuğrul ÖZTÜRK

İmza:

Danışman : Doç. Dr. Ahmet Gökhan YAZICI

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Akın ÇELİK

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Fatih KIYICI

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lİsans Tezi olarak sunduğum “Orataokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bayburt İli Örneği) ” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel, etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

27 / 11/ 2020

Gamze ÇOLAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
(BAYBURT İLİ ÖRNEĞİ)

Gamze ÇOLAK

2020, 69 sayfa

Amaç: Bu araştırmada, Bayburt ili ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları farklı değişkenler açısından incelenmiştir.

Yöntem: Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama türünde bir araştırmadır. Araştırmaya 260'ı kadın ve 240'ı erkek olmak üzere toplam 500 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarının belirlenmesinde 2009 yılında Güllü ve Güçlü tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 veri analiz programında, dağılımların yüzdeleri için frekans, ikili karşılaştırmalar için Many Whitney U testi, çoklu karşılaştırmalar içinde Kruskal Wallis H testi analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada belirtilen değişkenler ile beden eğitimi ve spor dersi bakımından, dağılım normal dağılmadığı için non-parametrik testler kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha = 0,05$ seçilmiştir.

Bulgular: Öğrencinin, cinsiyet ile aktif spor yapma durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile yapısı, aile gelir durumu, annenin düzenli spor yapma durumu, babanın düzenli spor yapma durumu, aktif spor yapma süresi, aktif spor branşının takım sporu mu yoksa bireysel spor mu olma durumu bakımından beden eğitim ve spor dersi tutum puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sonuç: Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları değerlendirildiği zaman kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının genel olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca aktif spor yapan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları da yüksek çıkmıştır. Bunun sebebi ülkemizde son yıllarda kız milli sporcuların uluslararası düzeyde başarılı olması ve bunun sonucunda kız öğrencilerinin spora olan ilgilerinin artması gösterilir. Aktif spor yapma durumu ise öğrencilerin spor yapmayı sevmelerinin doğal sonucu olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor, Tutum, Ortaokul.

ABSTRACT

MASTER THESIS

AN INVESTIGATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES (A SAMPLE OF BAYBURT)

Gamze ÇOLAK

2020, 69 Pages

Objective: In the present study, it was aimed to examine and compare the attitudes of secondary school 7th and 8th grade students in Bayburt towards physical education and sports lessons. Students' attitudes towards physical education and sports lessons were examined in terms of different variables in the study.

Method: The research is a survey type of research which is one of the quantitative research methods. A total of 500 students, including 260 women and 240 men, participated in the study. "Physical Education Course Attitude Scale" developed by Güllü and Güçlü in 2009 was used to determine students' attitude scores towards physical education and sports lessons. SPSS 22.0 data analysis program used frequency for the percentages of distributions, Many Whitney U test for paired comparisons and Kruskal Wallis H test for multiple comparisons in the analysis of the data obtained. Non-parametric tests were used since the distribution was not normally distributed in terms of variables and physical education and sports lessons. $\alpha=0.05$ was chosen as the level of significance.

Results: A statistically significant difference was found in terms of gender and sports activity status of the student. However, there was no statistically significant difference between physical education and sports lesson attitude score in terms of class, mother's education status, father's education status, family structure, family income status, mother's regular sports status, father's regular sports status, active sports time, whether the active sports branch is team sports or individual sports.

Conclusion: When the students' attitudes towards physical education and sports lesson were evaluated, it was found that female students' attitudes towards physical education and sports lessons were generally high. In addition, the attitudes of students engaged in active sports towards physical education and sports lessons were found to be high. The reason for this can be that female national athletes have been successful internationally in recent years in our country and as a result, female students' interest in sports has increased. Active sports is thought to be a natural result of students' compassion to do sports.

Keywords: Physical education and sport, attitude, secondary school.

ÖNSÖZ

Toplumların gelişmesi ve çağdaş uygarlık seviyesine ulaşabilmesinde bireylerin çoğunluğunun eğitimsel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımlarının son derece önemli olduğu unutulmamalıdır. Bu araştırma, “Orataokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösterici değerlendirmeleri ile yardımlarını esirgemeyen, önemli motivasyon ve güç sağlayan danışmanım Sayın Doç. Dr. Ahmet Gökhan YAZICI'ya, yapıcı önerileri ile bütün istatistiksel çalışmalarda bana yardımcı olan Doç. Dr. Adnan TAŞGIN'a ve çalışmamın her aşamasında bana destek olan Kübra ÖZDEMİR hocama ve meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Ayrıca gerek bu çalışmam sırasında gerekse hayatımın her evresinde yanımda olan, bana desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen canım abim ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım, annemin aziz ruhuna...

Gamze ÇOLAK

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
BİRİNCİ BÖLÜM	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Problem Durumu	2
Araştırmanın Sınırlılıkları	2
Varsayımlar	2
İKİNCİ BÖLÜM	3
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	3
Eğitim Nedir?	3
Eğitimin Türleri	5
Beden Eğitimi Kavramı	6
Okulların Sınıflandırılması	8
Spor Kavramı	10
Tutum Kavramı	12
Beden Eğitimi Dersinde Tutum	16
Aile	17
İlgili Araştırmalar	19
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
Yöntem	23
Araştırmanın Modeli	23
Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	23
Veri Toplama Aracı	23
Verilerin İstatistiksel Analizi	24
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	25

Bulgular ve Yorum.....	25
BEŞİNCİ BÖLÜM	37
Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	37
Tartışma ve Sonuç.....	37
Öneriler	44
KAYNAKLAR.....	46
EKLER	52
ÖZGEÇMİŞ.....	57

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Örneklemenin Değişkenlere Göre Dağılımı	25
Tablo 2. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Maddelerine İlişkin Görüşleri.....	30
Tablo 3. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılık Gösterme Durumu	32
Tablo 4. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu	32
Tablo 5. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	33
Tablo 6. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	33
Tablo 7. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aile Yapısı Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu.....	33
Tablo 8. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aile Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	34
Tablo 9. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Babanın Düzenli Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu	34
Tablo 10. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Annenin Düzenli Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma	35
Tablo 11. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aktif Spor Yapma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	35
Tablo 12. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aktif Spor Yapma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu	35
Tablo 13. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aktif Spor Branşı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu.....	36

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Cinsiyet dağılımı incelendiğinde erkek öğrenciler % 48'ini kız öğrenciler ise %52'si oluşturmaktadır.	27
Şekil 2. Sınıf dağılımı incelendiğinde 7. Sınıf % 46 'lık 8. Sınıf ise % 54 'lük kısmı oluşturmaktadır.....	27
Şekil 3. Anne eğitim durumu incelendiğinde ilkokul % 43'ü, ortaokul %29'u, lise %18'i ve üniversite %10'luk kısmını oluşturmaktadır.	27
Şekil 4. Baba eğitim durumu incelendiğinde ilkokul % 22'i, ortaokul %20'ü, lise %35'i ve üniversite %23'lük kısmını oluşturmaktadır.	28
Şekil 5. Aile yapısı incelendiğinde çekirdek aile %71'i, geniş aile %27'i ve anne baba ayrı %2'lik kısmını oluşturmaktadır.	28
Şekil 6. Aile gelir durumu incelendiğinde çok iyi % 19'u, iyi % 47'i, normal %32'i ve kötü ise %2'lik kısmını oluşturmaktadır.	28
Şekil 7. Babanın düzenli spor yapma durumu incelendiğinde evet %20'i, hayır ise %80'lik kısmını oluşturmaktadır.....	29
Şekil 8. Annenin düzenli spor yapma durumu incelendiğinde evet % 17'lik, hayır ise %83'lük, kısmını oluşturmaktadır.	29
Şekil 9. Aktif spor yapma durumu incelendiğinde evet % 59,4 hayır ise % 40.6 olduğu görülmektedir.	29
Şekil 10. Aktif spor yapma süresi incelendiğinde 2 yıl ve altı % 38'ini, 3 ila 4 yıl arası %40'ını ve 5 yıl ve üzeri ise %22'lik kısmını oluşturmaktadır.	30
Şekil 11. Aktif spor branşı incelendiğinde bireysel spor % 35'ini, takım sporu ise %65'lik kısmını oluşturmaktadır.	30

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SPSS	: Statical Package Social Sciences
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Vb	: Ve Benzeri
Vd	: Ve Diğerleri
Ss	: Standart Sapma
F	: Frekans Değerleri
N	: Kişi Sayısı
X	: Ortalama Değer
Z	: Z skoru
P	: Anlamlılık Düzeyi
X^2	: Ki Kare Düzeyi
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama
X sıra	: Sıra Ortalaması
Σ sıra	: Sıra Toplamı

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Eğitim, toplumda var olabilmek için kazandığımız bilgi ve becerilerin tümüdür, istenilen yönde davranış değişikliği de demek mümkündür (Tezcan, 1994). Eğitimde amaçların gerçekleşmesi öğrencinin bilişsel eğitiminin yanında fiziksel eğitimiyle olanaklıdır. Beden eğitimi ve spor dersi genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitimin amaçları arasında bir paralellik bulunan her iki eğitim bir bakıma birbirini tamamlayıcı bir nitelik taşır (Yavaş ve İlhan, 1996).

Spor, bireyin yeteneklerini geliştirmek isteyen, genellikle bazı kurallara uyularak, araçlı veya araçsız, bireysel veya takım halinde, amatör veya profesyonel olarak, adil şartlar içerisinde, çeşitli zorluklar göz önüne alınarak, sosyalleştirici, bireyin ruhsal ve fiziksel gelişimine katkı sağlayan, dayanışmacı ve rekabet içeren kültürel bir olgu olarak tanımlanabilir.

Tutum, bireyin özüne ya da etrafındaki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı tecrübe, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2004). Okullarda da öğrenciler derslere, ders içeriğine, evdeki alıştırmalara, öğretmenine vs. karşı duygu, düşünce ve tavır sergileyebilirler. Yapılan araştırmalarda da durum bunu göstermektedir (Özmenteş, 2006).

Okullarda öğrenciler herhangi bir derse, öğretmene, arkadaşlarına, ödev tutum oluşturabilirler. Öğrencilerin herhangi bir derse yönelik tutumu o ders hakkında olumlu ya da olumsuz düşüncelere sahip olması ve bu düşüncelerini davranış haline getirmesi olarak ifade edilebilir. Öğrencilerin planlı ve istendik davranışları kazanabilmeleri onların öğrenmeye istekli ve hazır oluş durumları ile yakından ilgilidir. Öğrenmeye karşı hazıroluş durumu ise öğrencinin bilgisi, alışkanlıkları, ilgileri, tutumları, değerleri gibi kişisel özellikleriyle ilgilidir. Bu unsurları dikkate almayan bir eğitim öğretim sürecinde geçerli öğrenme yaşantılarının oluşması beklenemez (Taşdemir, 2000).

Buna göre çocukların bu derse ait tutumlarında ve bu tutumların gelişmesinde beden eğitimi öğretmenlerinin etkisinin büyük olduğunu söylemek yanlış olmaz. Öğrencilerin bu derse yönelik tutumlarında veya şekillenmesinde öğretmenlerin kişisel özelliklerinin ve meslek bilgilerinin önemli bir yeri olduğu söylenebilir (Güllü, 2007). Buna ek olarak öğrencilerin

ailelerinin de spora yaklaşımları bu tutumların oluşmasında önemli bir etken olduğu kabul görmektedir. Aile, spor ve beden eğitime olumlu tutum gösterirse çocuklar spor yapmaya daha istekli, kendilerine güvenerek hareket etmektedirler.

Araştırmanın Amacı

Türkiye’de beden eğitimi dersleri hem ilköğretim hem de ortaöğretim müfredatı içerisinde zorunlu ders olarak işlenmektedir (Demirhan, 2006). Yapılan bu araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarının ne düzeyde olduğunu belirlemek, hangi değişkenlere göre nasıl bir sonuç çıktığını tespit ederek literatüre yeni bilgi ve kaynakların sağlanmasıdır. Bu amaçla Bayburt ili merkezde rastgele yöntem ile seçilen yedi ortaokulda 500 öğrenci ile bu araştırma yapılmıştır.

Araştırmanın Önemi ve Problem Durumu

Bayburt ilinde bu konuyla ilgili daha önce bir çalışmanın yapılmamış olması ve bu ilde ne gibi sonuçların ortaya çıkacağını merak edilmesinin yanı sıra beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin bu derse yönelik olumlu ve olumsuz tutumların tespit edilerek, bu ders için yapılması gerekenleri belirlemek ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlamaktır. Bu çalışmada birçok sorunun cevabı bulunacaktır. Bu sorular: Bu çalışmadaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum dağılımları cinsiyetlere oranla anlamlı farklılık göstermekte midir? Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanları düzenli spor yapma durumuna göre farklılık göstermekte midir? Yine öğrencilerin aile gelir durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı farklılık göstermekte midir? Bu ve diğer değişkenlere göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanları incelenmek istenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma örneklem grubunu oluşturan 500 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Bu araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulan 11 sorudan oluşan “Kişisel Bilgi Formu” ile Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında geliştirilen, 35 maddeden oluşan “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine” verilen cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

Öğrencilerin kişisel bilgi formundaki soruları ve 35 maddeden oluşan anketteki maddeleri içtenlikle ve doğru olarak yanıtladığı varsayılmıştır. Ayrıca rastgele yöntem ile seçilen yedi ortaokulun Bayburt ili merkezdeki diğer okullarla benzerlik gösterdiği varsayılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Eğitim Nedir?

Eğitim ile ilgili kesin ve ortak kabul gören bir tanım yapmak oldukça güçtür. Bu konuda yapılan birçok tanım eğitimin konusu ile yakından ilgili olup, değer yüklüdür (Erden, 2012).

Eğitim, toplumdaki bilgi alışveriş sürecinin bir parçasıdır (Demirel ve Kaya, 2007). Diğer bir tanıma göre eğitim: İnsan ögesinden başlamak üzere tüm toplumun gelişmesini, yetişmesini, belli bir hedef doğrultusunda hareket etmesini sağlayan yetiştirme, geliştirme ve etkileme etkinlikleridir (Başer, 2009). Eğitim, insanların hayatları boyunca devam etmekte olup, eğitim ile birey çeşitli tutum, beceri ve davranışlar kazanmaktadır. Bireyin sahip olduğu davranışlar genellikle gözle görülür bir düzeyde olmaktadır. Örneğin, okuma yazma bilmeyen bir çocuk gerekli eğitimi aldıktan sonra rahat bir biçimde kitap, dergi, gazete vb. okuyabilir (Erden, 2012).

Eğitimin öğeleri.

İyi bir öğretmende beklenen özellikler: sınıf yönetimini bilen, profesyonellik, başarıyı isteyen, öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanma, öğretim etkinliklerini planlama etkili iletişim kurma, zamanı etkili kullanma, öğrenmeleri değerlendiren ve yol gösterendir (Demirel, 2003).

Öğretmen: Öğretmen öğrenmeyi sağlayan rehber olan kişi başka bir ifade ile öğreten kişidir (Erden, 2004). Sönmez'e (2004) göre ise öğretmen eğitim süresince beklendi davranışları kazandıran, alanında uzman kişi olarak da adlandırılabilir.

Öğrenci: Öğrenci, eğitim gereksinim olan ve bu gereksinimlerini karşılamak üzere okula devam eden kişilerdir. Okullar toplumda yaşayan kişilere, kendi bedensel ve sosyal gereksinimlerini, toplumun ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir şekilde karşılayabilmeleri için gerekli olan, yetenek, bilgi, beceri, değer ve tutumları kazandırmaya çalışır. Öğrenci katılımı öğretim hizmetinin niteliğini artırmada önemli değişkenlerden biridir. Öğrenciler öğrenme süreçlerine aktif katıldıkları süre içerisinde daha kalıcı öğrenme yaşantılarına sahip olmaktadır (Demirel, 2002).

Öğrenci ve Öğretmen arasındaki iletişim, çoğu zaman belirli bir öğrenme ve öğretme davranışını yansıtmaktadır. Bu davranışlar amaçlara vardığında tamamlanır. Öğretmen tavrı, öğrenme davranışını ve amaçlar çoğu zaman pedagojik bütünüyle düşünülen bir terim olarak var olmuştur (Mosston ve Ashwort, 2000).

Öğretim: Eğitimin okullarda belli bir düzen ve disiplinde gerçekleştirilen öğretim olarak tanımlanmaktadır. Öğretim öğrenmenin olabilmesi ve bireyde amaçladığımız davranışların gerçekleşmesi için uyguladığımız öğrenme – öğretme etkinlikleridir. Bu düşüncelerden öğretimin öğretimi ve öğretmeyi kapsadığı açıklanabilir (Kıncal, 2004).

Okul: Eğitim hizmetlerinin meydana geldiği yer, eğitimin yapıldığı okullardır. İnsanların belli hedeflere ulaşması amacıyla insanların karakteri değişebilir. Bu değişme eğitim boyunca öğrenilen beceri, bilgi, tutum ve değerler yoluyla başarılıdır. Eğitimin amacı olan tavırların öğrencilere verileceği yer olan sınıflar bu okulların içinde yer alır (Aytekin, 2000).

Eğitim programları: Bir eğitim kurumunun ve Türk Milli Eğitiminin hedeflerini, bu hedeflere ulaşmak amacıyla düzenlenen öğretim programlarına, ders dışı ve ders içi faaliyetleri olarak, önemli gün ve haftaların anılmasını, öğretim deneyimlerinin düzenlenmesinde izlenen yol, strateji, teknik ve yöntemleri, hedeflerin gerçekleşme seviyesini belirlemek için yapılan sonuçlandırma çalışmalarının tamamını içeren programlardır (Güleryüz, 2001).

Eğitim öğrenme ilişkisi.

Canlının yaşamını devam ettirebilmesi, genelde etrafındaki değişimlere, başarılı olarak adaptasyon yeteneğine bağlıdır. Etkin adaptasyon ise öğrenmeyle mümkündür. Eğitim, kabul görmüş öğrenmelerin meydana gelmesiyle gerçekleştirilmektedir. O halde eğitime özetle, istenilen öğrenmeleri meydana getirme süreci demek de mümkündür. Eğitim ister bilinçli olarak okullarda yapılsın (formal eğitim), isterse rastgele bir şekilde bireyin içinde bulunan tüm çevrede oluşturulsun (informal eğitim), yalnız istenilen özellikte tavır farklılıklarının oluşturulmasını yani istendik öğrenmeleri kapsar. Okullarda öğrenilen argo konuşma, kopya çekme vb. tavırlar ise istenmedik nitelikte davranışlardır. Eğitimin istenmeyen olumsuz bir ürünü olarak meydana gelebilir (Senemoğlu, 2002).

Eğitimin önemi ve amacı.

Eğitimin toplumu kuran, sahiplenilen, denetleyici, geliştirici ve ona benlik kazandırıcı bir kimliğe sahip olduğu realitesi çok iyi anlaşılmış, git gide gündelik hayatta bir etkileşim olmanın ötesinde, önem ve anlam kazanmaya başlamıştır (Özpolat, 2005). Bunun sonucunda

eğitime duyulan gereksiniminin seviyesini yükseltmiş olup şu anki zamanda yaşanan teknolojik ile bilimsel gelişmeler, neticede değişik alanları etkisi altına almakla birlikte, çoğu kuruluş ya da örgütsel yapıların yeniden ele alınması gerekliliğini doğurmaktadır. Gelecek nesillerin yapısını, eğitim politikasının ve sistemlerinin oluşturacağı planla eğitecek insan gücü kaynakları ile meydana gelecektir (Url, 2020).

Eğitimin özgürleşmeye, insan haklarına ve politikaya kararlı pozitif etkileri bulunmaktadır (Türkmen, 2002).

Eğitim, hür bir toplum ve milleti oluşturacak, motivasyon seviyesi fazla, sağlıklı kişilerin oluşturulmasıyla, hem evrensel hem de bireysel kültüre sahip varlıklı bir toplumu oluşturmayı amaçlar. Eğitimin sosyal farklılaşmalardan yükümlü olması nedeniyle, tüm gelişme ve yenileşme çabası, toplumun herkesin ilgi alanına girmektedir. Bir toplumun mutluluğu ve refahı, o toplumdaki insanların vasıflı ve devamlı eğitim almaları ve bununla öğrendikleri bilgi ve beceriler sayesinde ekonomik ilerlemelere yapabilecekleri faydalara bağlıdır. Bundan dolayı sosyo – ekonomik gelişmelerin en itici gücü ve verimlilik artışında en önemli husus, toplumun eğitim seviyesidir (Eres, 2005).

Eğitimin Türleri

Eğitim türleri informal eğitim ve formal eğitim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Formal eğitim de kendi içinde ikiye ayrılmaktadır: Örgün ve eğitim.

Formal eğitim.

Belli bir amaç doğrultusunda planlı ve programlı olarak yapılır. Yapılacak, uygulanacak eğitim programı daha önceden hazırlanır ve öğretici tarafından uygulanır. Formal yer bellidir. Kullanılacak yöntemler bellidir. Eğitimin ne kadar sürede uygulanacağı, neyin, nasıl öğretiliceği bellidir. En önemlisi de bireyde olumlu davranışlar ortaya çıkarmaya yönelik çalışmalar yapılmakta ve hedeflenmektedir.

İnformal eğitim.

İnformal bir amaç doğrultusunda yapılmamaktadır. Belli bir amacı ve planı yoktur. Yani net değildir, belirsizlikler vardır. Bireyin kazanacağı davranışlar olumlu olacağı gibi olumsuz da olabilir. Belli bir yeri yoktur. Aile, arkadaş çevresi, kitle iletişim araçları ile sokak vb. ortamlarda olabilir. Zamanı belli değildir. Formal eğitimde ikiye ayrılmaktadır.

Örgün eğitim.

Örgün eğitimde bireyin yaşı bellidir, kademeler vardır: okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim, yükseköğretim açık öğretim uzaktan öğretim vs. Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda eğitim verilmektedir.

Yaygın eğitim.

Yaygın eğitimde ise herhangi bir yaş kriteri aranmaz. Yani yaş belli değildir. Her yaş dönemi için yaygın eğitim etkinlikleri yapılabilir. Kademe yoktur. Örneğin eğitimler, özel kurslar, dershaneler hizmet içi eğitim kursları vs. yaygın eğitimde esas olan bireyin amaçlarıdır.

Beden Eğitimi Kavramı

Beden eğitimi, bireyin fiziksel, ruhen ve bilişsel gelişimini desteklemek, gündelik hayat şartlarına hazırlamak, milliyetçilik ve vatandaşlık duygularını güçlendirmek amacıyla yapılan planlı ve düzenli çalışmaların tamamına denir (Kuru, 2000). Beden eğitimi, hareket yoluyla ve hareket etmeyi öğrenmek öğrenmektir. Bir başka ifadeyle bedensel hareketlerin disiplinli bir şekilde yaşantıya dönüştürülmesidir (Aracı, 2006).

Beden eğitiminin önemi.

Beden eğitimi ve spor dersi, bireyin zihnen ve bedensel açıdan aktif bir yaşam devam ettirebilmesi için oldukça öneme sahip olduğu söylenebilir. Nitelikli insanlardan beklenen katkıyı yapabilmeleri için kesinlikle sağlıklı olması gerekliliği düşünülebilir (Çolak, 2019).

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri öğrencinin eğitiminde çok önemli bir görevle birlikte duygusal ve sosyal gelişim bakımından da pozitif katkı sağlamaktadır. Bu faaliyetler, liderlik, yaratıcılık gibi kabiliyetleri kullanılan olaya olguya göre işe yarar bir hale getirmekte, azimli, mücadeleci, üretken, uyumlu, kurallara uyma, kararlı ve anlayışlı olma, işbirliği yapma, kendini disipline etme, bağımsız davranma, gayretli ve çalışkan olma gibi şahsi kriterlerini üst seviyeye çıkarmaktadır (Bilir, 2008).

Beden eğitimi sosyal olarak yasalara ve kurallara saygılı olan, özgü düşüncelerde bulunan insanlara saygı duyan, doğruyu ve yanlışlığı ifade edebilen, başarısızlığı araştıran sorumluluk sahibi insanlar oluşturur (Harmandar, 2004). Yine beden eğitimi ve spor faaliyetleri, gençlerimizi kahvehane, sigara, alkol ve uyuşturucu gibi bağımlılık yapan zararlı alışkanlıkların çoğundan kurtarmak ve korumak bakımından en önemli unsur olduğu düşünülmelidir (Çöndü, 1999).

Okullardaki beden eğitimi ve spor derslerinin çocukların fiziksel gelişmeleri psikomotor beceri üzerine tesirinin olduğu söylenebilir (Çolak, 2019).

Beden eğitimi ve sporda gelişim.

Duygusal ve Sosyal Gelişim: Öğrencinin duygusal ve sosyal gelişimi beraber ele alınmaktadır. Duygu kişinin iç ve dış dünyadan müteessir olması sonucu genelde acı duyma ya da hoşlanma biçiminde beliren tepkilerdir. Sosyalleşme, insanın içinde bulunduğu toplumun değerlerine uygun tavır değiştirme sürecidir. Bu süreç, doğum anında başlar ve hayat boyu sürer (Özer, 2001).

Bilişsel (Zihinsel) Gelişim: Bilişsel gelişim, akıl ve beden arasındaki işlevsel ilişkiyi kapsar (Özer, 2001). Farklı sportif faaliyetlerin kavranması ve öğrenilmesi sonucu bilişsel gelişme olmakla birlikte, eğitimin amacı ile yakından alakalıdır. Bu hedef bilgi birikimi ve anlama ile alakalıdır. Kavramlar ve bilgiler, bilişsel kuvvetin parçalarını meydana getirir. Bunlar unsurlar, değerlendirebilme, yorum yapabilme, düşünme kabiliyetleri ve karar vermedir (Tamer ve Pulur, 2001).

Organik gelişim: İnsanın organik yapısını daha iyi olabilmesi için beden eğitimi ve spor olanak sağlar. Kassal faaliyetler, bedensel uygunluk ve dayanaklığı bu nedenle de iç organların işlevlerini geliştirir. Sürekli yapılan fiziksel faaliyetler, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının elastikiyetini artırarak bunların gerginlik ve baskıya karşı gücünü artırır. Bütün bu değişimler sonucunda pozitif bir organik gelişimi ve sağlam bir yapıya da sebep olunur. Aynı zamanda insan sağlığını zora sokan fazla kiloların vücuttan atılarak istenilen kiloya sahip olunmasına destekte bulunur. Sakatlıkları ve özellikle kalp ve dolaşım yapısında görülecek rahatsızlıkları engellenmesi ve iyileştirmesi bakımından sportif faaliyetlerin önemi yadsınamaz (Tamer ve Pulur, 2001).

Psikomotor Gelişim: bu gelişimin sağlanması genelde koordinasyonunun ve vücut kontrolünün gelişmesi demektir. Bunun sonucunda birey daha kolay, zarif ve verimli biçimde hareket edebilir. Bu gelişim; özgün olarak farklı spor becerileri, jimnastik ve dans hareketleriyle ilgilidir. Bu hareketler, spor türüne göre çok özgün becerilerdir. Sportif beceriler, özgünleşmiş olup branşa aittir. Sportif beceriler, beden eğitiminin temelini meydana getirirler (Tamer ve Pulur, 2001). Psikomotor gelişim, hayat boyu süren bir gelişme olup motor becerilerde azalma veya yeni becerilerin öğrenilmesi gibi tüm bedensel değişimlerle ilgilenir. Öğrencilerin motor gelişimi, motor kabiliyetlerinin ve bedensel yeteneklerinin gelişimini kapsamaktadır (Özer, 2001).

Beden eğitimi öğretmeni.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni; Türk Milli Eğitim sistemine uygun ders işleyen, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, siyasi ve propaganda yapmayan, bağınaz düşünceleri olmayan, insan haklarına saygılı, bununla birlikte özgür düşünen ve konuşan, öğretmenlik mesleğinin önemini bilen bilinçli ve doğru hareket eden kişidir (Tamer ve Pulur, 2001). Beden eğitimi ve spor öğretmeni, özellikle nitelikli olan, beden eğitimi plan ve programını etkin bir biçimde uygulayabilen ve mesleğine uygun hareket eden bir birey olmalıdır. Bu da eğitimin tüm basamaklarında çok fazla üretmeyi gerektirir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenin fiziksel, bilişsel ve ruhsal özellikleri gelişen genç öğrencilerin teşvik edilmesi ve rol model olunması açısından oldukça önemlidir (Nebioğlu, 2004).

Okulların Sınıflandırılması

İlköğretim.

İlköğretim çağı 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 22. maddesine göre 6-13 yaş gurubundaki çocukları kapsamaktadır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 26.maddesinde ise ilköğretim kurumları: Dört yıl süreli zorunlu ilkokullar ile yine dört yıl süreli, farklı ve zorunlu programlar arasında tercihe yönelik ortaokullar ile imam hatip ortaokullarından meydana gelmektedir. İmam hatip ortaokullarında ve ortaokullarda “ortaöğretimi destekleyecek biçimde çocukların gelişim tercih ve yeteneklerine göre seçmeli dersler bulunduğu” belirtilir.

Yine bu kanunun 23. maddesinde ilköğretimin hedef ve işlevleri milli eğitim genel amaç ve temel prensiplerine uygun olarak:

- 1- Her Türk evladına iyi bir insan olmak için zorunlu temel beceri, bilgi, alışkanlıklar ve tavır kazandırmak, onu milli ahlak görüşüne uygun olarak yetiştirmek,
- 2- Her Türk evladını ilgi, istidat ve yetenekleri bakımından yetiştirerek yaşama ve üst öğrenime iyi bir eğitimle hazırlamak,
- 3- İlköğretiminin son dönemin ikinci yarısında öğrencilere sürdürebilecekleri okul plan ve programlarının hangi mesleklerin önünü açabileceği ve bu mesleklerin bireylere kazandıracağı yaşam koşulları konusunda eğitici ve tanıtıcı bilgiler vermek amacıyla rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır.

Genel Ortaokul.

1869 yılında Maarif Naziri Saffet Paşa'nın hazırlattığı Maarifi Umumiye Nizamnamesi bugünkü eğitim sisteminin kademelerinin kaynağı olarak görülmektedir. O dönemde 1. Kademe Mektebi İbtidaiye 3 yıl, kız ve erkek öğrenciler için zorunlu, 2. Kademe eğitim (ortaokul) olarak 3 yıllık Mekteb-i Rüstiye'ler gösterilebilir.

İlköğretim okullarının 8 yıl kesintisiz olmasına yönelik gereksinimler 1946 yılındaki Milli Eğitim şurasında ilk kez dile getirilmiş, 1961 senesinde yayınlanan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile uygulama, zorunlu eğitim süresini 7-14 yaş guruplarını içine alabilecek biçimde 8 sene olarak belirlemiştir. İlk beş yıl ilkokulda, üç yılın ise sınıflarda ve tamamlayıcı kurs olarak alınması öngörülmüştür. Fakat bu uygulamanın ilkokul kısmı zorunlu olarak verilebilmişse de 3 yıllık orta kısım bölge okulları dışında istenildiği gibi uygulanamamıştır. 8 yıllık zorunlu ilköğretim, 1973 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile 8 yıllık kesintisiz ilköğretim ilkesi ile kabul edilmiştir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 1983'te çıkan 2842 sayılı kanununda yapılan bazı değişikliklerle temel eğitime ilköğretim denilmiş ve 6-14 yaş gurubu çocukları kapsadığı bu değişen maddeler de belirtilmiştir. Fakat bu kanuna da geçici madde ekleyerek ilkokul kısmı sadece zorunludur denilmiştir. 18.06.1997 tarih ve 23084 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yapılan değişikliklerle "İlköğretim okulları sekiz yıldan oluşur." maddesi eklenmiş, 1997 -1998 eğitim-öğretim yılından itibaren de uygulamaya geçilmiştir. Bu uygulama ile 8 yıllık ilk ve ortaokullar tek çatı altına toplanmış ve imam hatip ortaokulları kapanmıştır.

11 Nisan 2012 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6287 sayılı kanunla 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yapılan bazı değişikliklerle sekiz yıllık zorunlu eğitim son bulmuş ve 4+4+4 şeklinde formüle edilen 12 yıllık kesintisiz eğitime geçilmiştir. Bu farklılıkla 4 yıl ilkokul, 4 yıl ortaokul ve 4 yıl da lise öğrenimi yapılması öngörülmüştür. Bu uygulama ile tekrar ortaokul adı altında ayrıca bir bölüm açılmış ve imam hatip ortaokulları tekrar eğitime başlamıştır.

İmam Hatip Ortaokulu.

İlk İmam Hatip okulları Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde görülmektedir. Osmanlı Devleti'nde Tevcih-i Cihat Nizamname'leriyle vaiz yetiştirmek için Medresetü'l-Vaizin adında okullar açılmıştır. 1913 yılında imam hatip ihtiyacını karşılayabilmek üzere Medresetü'l Eimme Ve'l Huteba adı altında kurum öğretime başlamıştır. Savaş yıllarında pek varlık gösteremeyen Medresetü'l-Vaizin, Medresetü'l Eimme Ve'l Huteba ile birleştirilmiş ve Medresetü'l-İrşad adını almışlardır. Islah-ı Medaris programı doğrultusunda 1913 yılında

açılan bu öğretim kurumları, günümüz imam hatip okullarının temelini oluşturmaktadırlar. Bu medreseler Tali Kısım-I Evvel, Tali Kısım-ı Sani olarak 4 yıllık bölümlere ayrılmış ve bugün ki İHO'nın orta ve lise kısımlarının karşılığı olmuştur. 1924 yılında medreseler yerine din eğitimi vermesi için 4 sınıflı 29 adet İHO açılmıştır. 1929-30 yıllarda bu okullar tamamen kapatılmıştır. 1930 yılından sonra İHO'lar, 1950 yılına kadar eğitim-öğretimin içinde bulunmamışlardır. 1950 yılından itibaren İHO'ların açılması tekrar gündeme gelmiş; ortakısmı 4 yıl, lise kısmı 3 yıl olan 7 yıllık eğitim ve öğretim veren İHO'lar; 1951-1952 eğitim öğretim yılında resmen eğitim öğretime başlamıştır. 1972 yılında yayınlanan bir yönetmelikle İHO'lar ortaokuldan sonra 4 sene eğitim ve öğretim yürüten meslek okulu halini almıştır. 1973 yılında ismi imam hatip okulları olan okulların adı imam hatip liseleri olarak değiştirilmiştir. 1974 ten sonra imam hatip liselerinin ortaokul kısımları tekrar açılmıştır. 1997 yılında 4306 sayılı kanun ile zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarılmış ve imam hatip liselerinin orta kısımları tekrar kapanmıştır. 2012 yılında yapılan ilköğretim ve eğitim kanunu ile temel eğitim kanunda ki değişikliklerle 12 yıllık kademeli zorunlu eğitime geçişle beraber imam hatip ortaokulları tekrar eğitim öğretime başlamışlardır.

Spor Kavramı

Spor sözcüğü Latince de “disportare ve desport” kelimelerinden türetilmiştir ve “dağıtmak, birbirinden ayırmak” anlamlarına gelmektedir. Araştırmacılar kelimenin ilk hecesinin 17. Yüzyıldan itibaren değiştirilerek “sport” biçimine dönüştüğünü savunmuşlardır (Heper, 2012).

Spor: Kişinin psikolojik ve organik sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını oluşturan, motorik ve bilişsel seviyeyi belirli bir seviyeye getiren pedagojik, biyolojik ve toplumsal bir olgudur (Ölmez, 2010). Başka bir tanıma göre spor: En temel tanımıyla hareket demektir. Ancak söz konusu hareket ister takım halinde olsun isterse bireysel olsun belli kurallar çerçevesinde ve bir düzen içinde yapıldığı için sosyolojik bir durumdur. Ayrıca spor devamlı olarak daha geniş kitleler tarafından direkt ya da dolaylı olarak ilgi görmüş, daha örgütlü bir duruma gelmiş ve milletlerarası bir saygınlık gösterisi olarak yerini almıştır. Spor toplum bilimi, spora yalnızca bir yarışma ve fiziksel üstünlük olarak değil, önemli ve devamlı bir toplumsal olgu olarak yaklaşıp, sporun toplumsal özelliklerini anlatmaya çalışmaktadır (Aytan, 2010).

Sporun amacı nedir?

Geleceğin alt ile üst şeklini biçimlendirmede kalıtım unsurları ve dış etkenler kişiye etki edeceğinden, hammaddenin niteliğini ve işleme zamanı ürünün değerini de belirler. Buna

istinaden, spor eğitimi insanın eğitiminin tamamını içermelidir. Bu nedenle insan, kültürü meydana getiren bir olgudur. Hareket ile spor eğitimi de beden kültürü için bir yöntemdir (Grössing, 1991).

Sporun neden yapıldığı, son dönemlerde yapılan sportif faaliyetlerin sadece bedenin eğitimi olarak algılanıp kişinin zihinsel, toplumsal ve duyuşsal boyutlarına etkisinin görmezden gelindiği dile getirilebilir (Yazıcı, 2014). Aslında spor, insanın yalnızca bedeninin değil tümünü eğitmek için gerekli bir olgudur. Başka bir deyişle sporun eylem yetkisi; yaratıcı olma, sorumluluk alma, kendine güveni sağlama, macera, performans, oyun, zindelik ve sağlık ile toplumsal unsurları geliştirme hedefiyle yapıldığı söylenebilir (Grössing, 1991). Bu bakımdan okulda ve okul dışında yapılan sportif faaliyetlerde bazen oyun, bazen sağlık, bazen macera, bazen performans, bazen de diğer hedefler öncelik olabilir (Fişek, 1983; Demirhan, 2003).

Spor ve çevre.

1896 senesinde olimpiyat oyunlarının tekrardan başlamasıyla ile doğa ve spor arasındaki çatışma yeniden alevlenmiş ve özellikle de 1970’li yılların başlangıcında kendisini gerçek anlamda ortaya çıkarmıştır. Organizatörler sayesinde gerçekleştirilen 1972 Münih Olimpiyatları’na çağrılan temsilciler tarafından kendi ülkelerinde olimpiyat parkı kurmaları istenmiştir. Bu olimpiyat parkının oluşturulması “El Değmemiş (Bozulmamış) Çevrede Sağlıklı Müsabaka” söylemler doğrultusunda bir arada olmak istemişlerdir (Güzel, Dilşad ve Atalay, 2009).

Spor ve çevre arasındaki münasebetini işlerken pozitif ve negatif boyutlarıyla ortaya çıkarmak daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Spor; insanlara sosyal ortam, zindelik, sağlık, uluslararası birlik gibi birçok etmenle pozitif yönleriyle hizmette bulunsa da özellikle teknoloji zamanın yaşandığı bu günlerde birçok negatifliği bir arada bulundurmaktadır (Yazıcı, 2014).

Sporun geleceği.

Dünya ve ülke ikdisadisi bütünsel olarak insanlık için bu kadar ehemmiyete sahip olduğunu belirttiğimiz sporun istikbaline yönelik bazı engeller vardır. Bu nedenle altın yumurtlayan bu tavuğu birçok olumsuzlukların beklediği aşikârdır. Bunlar konumuzun temel sorunu olmadığından özetle belirtilip geçilecektir. Burada hedef kazancını spordan sağlayan insanların dikkatlerini bu olumsuzluklara çekmek ve yanlış durumda oldukları açıktır (Yazıcı, 2014).

Doping.

Doping bu olumsuzluklardan en zararlı olanıdır. Laboratuvar çalışmalarında ele alarak sporu ve spor yapan kişiyi içten bitirmekte, bu öğeler adeta sporun özüne kast etmektedir. Geçmişe nazaran doping kullanımı artık “gen dopingi” bundan dolayı bu meselenin epey uzayacağı anlaşılmaktadır (Tarakçıoğlu, 2013).

ABD’de milletlerarası kalitedeki 100 sporcuya, “Bir doping maddesi alacaksınız, fakat bu maddeden dolayı bir ya da iki yıl içerisinde öleceksiniz. Bu doping maddesini kullanmayı buna rağmen kabul eder misiniz?” sorusuna sporcuların % 90’ının “Evet” demiş olması daha bir ürkütücü ve ürpertici olaydır. Bu olay bile doping lanetinin sporcuları önümüzdeki yıllarda da meşgul edeceğini göstermektedir (Yazıcı, 2014).

Şike.

İnsan doğasında bulunan hep kazanma hırsı sporcu insanı hak etmediği başarılar elde etmek için şike ve dopinge yönelmektedirler. Şike, sporun doğasına aykırı olarak masa başı şans oyunlarının etrafında yiyip bitiren bir hastalıktır. Saptama güçlüğü, tüm branşlarda olabileceği, gruplara yayılma hızını artırdığı ile sıkıntı olan şike, sporun en azılı katili olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporda gelirin yüksek olması nedeniyle artık bireylerin değil toplulukların hatta belli kesimlerin iştahını kabartmakta, bu sert rüzgâr onunla savaşı daha zor hale getirmektedir. Bazı devlet ve milletlerarası kuruluşların şike organizasyonları içinde bulundukları şeklindeki söylentiler meselenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır (Yazıcı, 2014).

Şiddet.

Spordaki başka bir sıkıntı ise şiddettir. Sporcuya, spor sevenlere ve spor tesisleri ve çevresine yönelik olarak ortaya çıkan şiddet kültür durumuna, cinsiyetlerine göre biçim alabilen, değişik semboller ile kendini ortaya çıkaran şiddet; toplulukları spordan uzaklaştırmakta ve sporu asıl yaşam kaynağı olan kitlelerden koparmaktadır (Bulgu, 2015). Sporda üç çeşit şiddet ile karşılaşmaktadır. Bunlar: Esastaki şiddet, ideolojik (politik, siyasi) dini bir karaktere bürünmüş şiddet diğeri ise ırkı esas alan nitelikli şiddettir (Bulgu, 2012).

Tutum Kavramı

Tutumlar, insanların bir olgu ya da hadise karşısında meydana çıkması beklenen olası tavır durumlarıdır. Bir tasarım, bir eşya, bir olay, bir durum ya da insanlar grubu tutumun içeriği olabileceği gibi herhangi bir soyut kavram, durumda ya da olgu tutuma tema edilebilir (İnceoğlu, 2010).

Tutum kavramını, bir nesne, fikir ya da insana ilişkin pozitif veya negatif yönde oluşan tepki gösterme meyilinin duygusal düzeyidir şeklinde adlandırmak mümkündür (Alparslan, 2008). Diğer bir tanıma göre tutum: kişiyi belli insanlar, semboller, nesneler durumlar karşısında belli tavırlar göstermeye yönelten öğrenilmiş meyillimler olarak adlandırılmaktadır (Başer, 2009). Tutumlar insanların gösterdikleri davranışları biçimlendiren duygusal etmenlerdir. Bu kapsamda tutumlar kişilerin davranışının yönü ve şiddetini etkilemektedir. Son yıllarda eğitim alanında yürütülen çalışmalar öğrencilerin öğretmene, derse ve materyale ilişkin meydana getirdikleri tutumların ders başarısını tesir ettiğini meydana getirmiştir (Hünük, 2006). Farklı bilimsel alanlarda tutum ile ilgili çalışmalar uzun yıllardır yapılmakla beraber, tutum ile ilgili yapılan çalışmalar hala güncelliğini korumaktadır (Güllü ve Güçlü, 2009).

Tutumun ifade bakımından meydana geleceği çıkışı Herbert Spencer'ın 1862'de kişinin zihinsel durumu açıklamasıyla başlar. Daha sonra Lange tutumu benzer biçimde açıklamıştır. Bugünlerde ise sosyologlar ve psikologlar tarafından tartışılan ve araştırılan popüler bir temadır. Şöyle ki bu ve tartışmalar ve araştırmalar sosyal psikoloji bilim dalının gün yüzüne çıkmasında oldukça önemlidir (Güllü ve Güçlü, 2009).

Tutumun öğeleri.

Tutumların bilişsel, davranışsal ve duygusal olmak üzere üç temel unsuru vardır (Kavas, 2013). İnsanların bir durum, nesne ya da kişi hakkında bilişsel, duygusal, davranışsal olarak ortaya koyduğu duruş insanların tutumunu yansıtmaktadır. Bu göre tutumun meydana gelebilmesi için söz konusu üç unsur arasında uyumlu ve örgütsel bir ilişki ve uyum olmak zorundadır (İnceoğlu, 2010).

Davranışsal öge.

Yapılan analizlerin bir zaman sonra davranış haline gelmesi davranışsal öge ile alakalıdır (Karadağ, 2012). Bu bakımdan davranışsal öge, bireylerin belli bir uyarıcı kitlesinde bulunan tutum konusuna karşı davranış durumunu anlatmaktadır. Söz konusu davranış yönelimleri cümlelerden veya diğer davranışlardan gözlemlenebilir. Bunlar insanların sahip oldukları normları, alışkanlıkları ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle davranışsal ögeden bahsederken ilk olarak iki tür davranış birbirinden ayırmak gerekmektedir. Bunlar kuralsal ve duygusal hareketlerdir.

Duygusal davranışlar, tutum teması hoşnutsuzluk veya hoş giden veren bir durumla ilişkilendirilmesi sonucu ortaya çıkar. Kuralsal davranış ise doğru yapılan davranışın ne olduğu hakkındaki inançlara destek bulan davranıştır. Diğer bir düşünce ile bu davranışa bağlı

olarak oluşturulan veya geliştirilen tutumların özünde daha çok mantığa akla dayalı yargılar ve öngörüler yer alır. Gerçekçi değerlendirmelerden sonra kuralsal davranış temelli tutumlar oluşturulur (İnceoğlu, 2010).

Duygusal öge.

Duygusal alan bireylerin duygusal yanıyla alakalı olarak tutum, ilgi ve kişilik boyutunun ağırlaştığı bir alan olup bireylerin yeni bir öğrenme açısına karşı daha önceden beslediği düşünce ve duyguları içermektedir (Hünük, 2006). Çevre ile alakalı duyum, bilim ve tecrübelerin oluşturulmasının yanında bu oluşturmanın pozitif, negatif olaylarla istenilen ya da istenilmeyen amaçlarla ilişkilendirme mevzu bahistir. Duygusal unsur diğer iki unsurdan ayrı olarak herhangi bir değer kazanamaz. İnsanın herhangi bir tutum temasına pozitif veya negatif duygular içerisinde olması tecrübeler ile ilgili bir durumdur. Eğer herhangi bir uyarana doğru insanda pozitif veya negatif duygular ortaya çıkmış ise bu açıdan insanın bu uyarıcılara önceden bir teması olmuş ve o temas, nedeniyle de deneyimler neticesinde bunları reddetmiş ya da kabullenmiştir.

İnsan ne zaman söz konusu bu uyarıları hatırlar ise negatiflik ya da pozitiflik içinde olacaktır. Dolayısıyla insanın yüz yüze kaldığı uyarıların anımsanması o tutum konusu açısından tepkilerin de aynı biçimde pozitif ya da negatif olmasına yol açacaktır (İnceoğlu, 2010). Bu nedenle tutumların duygusal unsurunun, algılanan durum veya kavram ile ilgili duyguların meydana gelme süreci olarak söylemek de mümkün olacaktır (Karadağ, 2012).

Zihinsel öge.

Zihinsel unsur çoğu zaman kavramın veya mevcut durumun anlaşılma çalışılma sürecidir (Karadağ, 2012). Tutumun temasını oluşturan kişi, herhangi bir olay, nesne ve duruma ilişkin olarak bilinen her tür tecrübe, bilgi, inanç ve düşünceyi içeren bilişsel öge tutumun önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Tutumu meydana getiren zihinsel unsur insanın çoğu zaman etrafındaki uyarıcılara ilişkin yaşadığı deneyimlerden kaynağını meydana getiren bilgi birikimine dayanmaktadır. Tutumun temasını oluşturan bir kişi, bir nesne veya bir durumla ilgili bu doneler genellikle insanın o nesne, birey veya durumla ilgili olarak yaşadığı deneyimler nedeniyle elde edilir (İnceoğlu, 2010).

Tutuma alakalı doneler, gerçeklerle ilgi seviyesi oranında geçici veya kalıcı olur. Bilgi farklılıkları ilerleyen dönemlerde tutumlarda da farklılık oluşmasına neden olabilir. Örneğin televizyonda gösterilen reklamlardan yola çıkarak çok temizleyici olduğuna kanaat getirdiğimiz bir deterjanı, satın alıp hiç de reklamda gösterildiği gibi olmadığını gördüğümüz vakit, söz konusu olan deterjan hakkındaki daha önceden sahip olduğumuz bilgi

farklılaşmaktadır. Mevcut tutumun yoğunluğu ve yönü aynı olmayıp reklamın ürünün satın alma etkisi ortadan kaybolmaktadır (İnceoğlu, 2010).

Tutumların oluşması ve gelişmesi.

Tutumların büyük bir çoğunluğu insanın ebeveyn tutumlarıyla birlikte paralel olarak gelişir. Bu durumda tutumlar ebeveynleri taklit ederek ve aynı tutumlar sergilendiğinde anne ve baba tarafından ödüllendirilerek ve onlarla benzer biçimde davranarak öğrenme gerçekleşmektedir. Politik, ekonomik veya dini konularda çocuklarla ebeveynlerin tutumları arasında kesin benzerlikler olduğu düşünülmektedir (Karadağ, 2012).

Tutumların ortaya çıkmasında veya oluşma süresince bilişsel, davranışsal ve duygusal unsurlar arasında etkinlik ve işlevsellik açısından bir bütünlük ve birliktelik bulunmaktadır. Bu bağlamda tutumların ortaya çıkmasında zihinsel, davranışsal, duygusal ve unsurlar birbirleriyle kararlı bir ilişki içerisinde bulunmaları gerekir. Fakat o zaman tutumların oluşum basamakları ile sosyalleşme süreci arasında daha iç içe bir örtüşme veya ilişki mevzu bahis olabilmektedir. Tutumların oluşma basamakları ile sosyalleşme aşamasının birbirleriyle örtüşük ve ilişkili olgular olarak değerlendirilmesinin asıl sebebi de budur. Yani hem sosyalleşme sürecinde hem de tutum oluşum aşamasında her ikisinde de insanların içinde bulunan düzene, başka bir ifadeyle dış çevresiyle uyumlanmasının önemli bir şartı kendi içerisinde uyum göstermesidir. Bu da sadece onun karakterini ortaya çıkaran zihinsel, davranışsal ve duygusal unsurlar arasında uyum göstermesi ile sağlanır (İnceoğlu, 2010).

Tutumların özellikleri.

Başaran'a göre tutumun başlıca özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Tutum, bir davranış değil bireyi davranış yapmaya hazırlayan eğilimdir.
- Tutum nesnesi, insanın karşı karşıya olduğu düşünce, olay, kişi olabilir.
- Tutum, “yerleşik” ve “örgütlüdür”. Yani hem kişisel bir özellik hem de yaşantılar yoluyla öğrenilen ve “örgütlü” olan eğilimlerdir.
- Tutumun işlevi bilgi, duygu ve davranış arasında tutarlılık sağlamaktır.
- Değişik tutum nesneleri karşısında tutumun bilişsel, duygusal ve devrimsel öğeleri farklı yoğunlukta bulunabilir.
- Tutumlar, kısa veya uzun süreli olabilirler. Şahsi tutumlar gibi toplumsal tutumlar da vardır. Toplumsal tutumlar; toplumsal, grup, objeler ve değere yönelik tutumlardır (Tolan, 1985).

Tutumların işlevleri.

Tutumun işlevi; insanın duygu, bilgi ve becerileri ile davranışları arasında tutarlılık sağlamak ve böylece davranışların sapmasını önlemek olarak ifade edilmektedir (Başaran, 1997).

Önder (2016)' e göre tutumların işlevleri;

1. Yarar Sağlama İşlevi: Kişiler, yarar sağlayacakları ve menfaatlerine uygun seçeneklere daha uygundur. Tutumlar motivasyonu, işe karşı ilgiyi etkiler, bu da kalite ve üretime yansır (Yere çöp atmama-Toplumsallaşma).
2. Uyumlaştırma İşlevi: İnsanların sosyal ortama ve topluma, etrafa karşı uyumunu sağlar; insanlarla iletişimi ve ilişki sağlar, (Değer-Norm)
3. Benlik Koruma İşlevi: Yetişkinler, bilgi, davranış ve tutumlarını kolay değiştirmezler. İnsanlar benliklerini iki yolla dile getirirler: - Tutum konusunu kabul etmeme, hiç yokmuş gibi davranma. - Konuyu farlı yansıtmama, değişik ya da düşük düzeyde algılama.
4. Değer Yargısı Oluşturma İşlevi: Değer yargıları, bireylerin deneyimlerini kolaylaştırır ve çevrelerine uyum sağlamalarına etkide bulunur. Tutumlar, kişilerin düşüncelerini yansıtmalarına ve oluşturmalarına yardımcı olur. Çalışkan, Hoşgörü, Becerikli, Demokrat, Liberal, Dini semboller, Sosyal norm ve kurallar, Kültürel öğeler.
5. Davranışları Kolaylaştırıcı İşlevi: Tutum geliştirilen konuda daha kolay tavırlar gözlenir (Bilgi-Tutum-Davranış).
6. Bilgi Sağlama İşlevi: Bilgi, tutumun meydana gelmesinin önemli olduğu kadar tutumlar da kişiye bilgi sağlar.

Beden Eğitimi Dersinde Tutum

Beden eğitimi dersleri, temel eğitimin ayrılmaz bir parçası olmanın yanında kişilik eğitimi içinde önemli bir derstir. Beden eğitimi dersi, öğrencilerin birçok açıdan gelişmelerine katkı sağlarken toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasında da katkıda bulunarak, temel eğitimin ortaya çıkmasında önemli bir rolü bulunmaktadır. Beden eğitimi dersleri temel eğitim sistemi içerisinde bu kadar önemli bir yere sahip olduğu için bedensel aktiviteye karşı pozitif tutum ortaya çıkarma beden eğitimi ve spor dersi programlarının temel amacını oluşturmaktadır (Özyalvaç, 2010). Bu kapsamda beden eğitiminin genel eğitim sistemi içerisindeki özel yeri nedeniyle birçok araştırmacı beden eğitimi dersine yönelik tutumları

inceleme yoluna gitmişlerdir (Kangalgil, Hünük ve Demirhan 2006; Çelik ve Pulur, 2011; Trudeau ve Shephard, 2005).

Beden eğitimi ve spor dersine yönelik duygu ve davranışları olumsuz olan öğrenciler dersin kalitesini düşürebilir, derse gerekli önemi göstermeyebilir ya da dersin işleniş biçiminde farklı problemler ortaya çıkarabilir (Güllü ve Güçlü, 2009). Yapılan çeşitli çalışmalarda da beden eğitimi ve spor dersiyile alakalı öğrenci tutumlarının derse yönelik motivasyonlarına göre şekillendiği belirtilmiştir (Sproule, John wang, Morgan, Mcneill ve Mcmorris, 2007). Özellikle öğrencilerin içinde bulundukları sosyal yaşam koşullarının beden eğitimi dersine yönelik tutumları doğrudan etkilediği tespit edilmiştir (Hassandra, Goudas ve Chroni, 2003).

Aile

Ailenin tanımı.

Aile, toplumun tüm kesiminde diğer kuruluşların faaliyetlerde bulunmaları için ihtiyaç duydukları bir yapıdır (Dönmezer, 1984).

Sayın (1990)' a göre aile; biyolojik bağlantılar sonucu insan ırkının devamlılığını gerçekleştiren, toplumsallaşma aşamasının meydana geldiği, karşılıklı bağlantıların belli kurallara ilintili, toplumda ortaya çıkarılmış maddi ve manevi zenginlikleri nesilden nesille aktaran, psikolojik, biyolojik, toplumsal, ekonomik, hukuksal ve benzeri yönleri bulunan toplumsal bir kurumdur. Fichter (2002)' ye göre aile, temel aile yaşamını sürdürme gereksinmesini tatmin etme amacıyla birleşen kişilerden oluşmuş bir gruptur.

Aile; süt, evlilik veya kan bağı ile birbirine bağlı insanlardan meydana gelen ve toplumun yapı taşı kabul edilen en küçük toplumsal birimdir (Yetim, 2006).

Kayıkçı (2006)' ya göre aile, tüm insan kitlelerinde hukuken, temel ve evrensel bir toplumsal kurumdur. Her dönemin yaşam şartlarına göre bazı varyasyona uğramasına rağmen, toplumların en önemli ve temel kurumu olarak varlığını devam ettirmektedir. Ailenin oluşumu; aynı toplumda dönemden döneme, toplumdan topluma değişiklik göstermekle birlikte bu değişiklikler ailenin oluşum şeklini meydana getirmektedir.

Bir insani ve toplumsal yapı olan ailenin, insanların doğumdan başladığı zamandan şu ana kadar var olması bir diğer ifadeyle insan ve ailenin orijininin birbirine çok yakın Türk toplumunda aile, evlilik münasebetiyle başlayan, akrabalık ve toplumsal bağlarla birbirlerine bağlanan, farklı rollere sahip, birbirlerini etkileyen, çoğu zaman aynı evde hayatını idam ettiren bireylerden oluşan, üyelerinin cinsel, psikolojik, kültürel sosyal ve ekonomik

ihtiyaçlarını karşılayan, yaşadığı topluma uyumunu sağlayan, toplumun temel yapısı olarak adlandırılmaktadır (Özgüven, 2001).

Ailenin işlevleri.

Aile, ocuėun ilk sosyal tecrübesini edindiği ve karakterinin temellerinin oluşturulduğu bir yapıdır. Bu yapıda kuşkusuz en etkin rolü olan anneye ve babaya çocuklarının gelecekteki karakterini oluştırmada büyük görevler düşmektedir. Çünkü ocukların büyüyüp gelişme gösterdiği ortamın merkezinde anne – baba bulunmaktadır (Sayar ve Bağlan, 2010). Aile, insana karakter kazandırmak ve toplumun kùltürünü benimsetmekten başka psikolojik bakımından güvenliğini temelini de oluştırur.

Bireye dış dünyaya uyum sağlamak için gereken gücü ortaya çıkaran, aile fertlerinden gördüğü destektir (Küntay, 1991). İnsanın kendi aile fertlerini seçme hakkına sahip olmamasından dolayı çocukların ruhsal ve toplumsal açıdan sağlıklı insanlar olarak yetişebilmeleri ailenin bilgili olması ve bilinçli davranmasına bağlı olmaktadır (Yavuzer, 1993). Ailenin görevlerini yedi grup altında toplamıştır. Bunlar; statü sağlamak, ekonomik ihtiyaçları karşılamak, çocukların eğitimi planlamak, boş zaman faaliyetlerini gerçekleştirmek, din eğitimi vermek, aile fertlerinin birbirini koruması ve karşılıklı sevgi durumu yaratmaktır (Ougburn, 1963).

Ana-baba tutumları.

Anne – Babaların ocuk yetiştırmeye sergiledikleri hal ve davranışlar çok önemlidir. Olumlu tutumlar geliştiren anne – babaların aile ilişkilerinde sevgi, saygı, hoşgörü ve fikir alişverişi hâkimdir.

Hoşgörölü, demokratik ve kabul edici davranışların özömsendiği evlerde, çocuklar bağımsız kararlar alabilen, etkin, üretken, toplumsal bireyler olarak yetişirler. Yaşıtları arasında yüksek seviyede kabul görürler. Bu şekilde yetiştirilen çocuklar; başarılı, yapıcı, kolay egemenlik kurulamayan özel merakları olan bireyler olurlar (İkizoğlu, 2007).

Ana-babanın çocuklarına yönelik onları desteklemeleri, hoşgörü sahibi olmaları, çocukların bazı kısıtlamalar dışında isteklerini diledikleri şekilde gerçekleştirmelerine izin vermeleri manasına gelir. ocuk onaylanmak ve kabul edilmek ister. Eğer aile ortamı ona kendi kişiliğini bulma serbestliğini veriyorsa sağlıklı bir şekilde olgunlaşma yolunda gelişir. Ana-babanın hoşgörüsünün normal bir seviyede gerçekleşmesi, çocuğun yaratıcı, toplumsal, kendine güvenen bir birey olmasına yardım eder. Böyle bir tutumda evde kabul edilen ve edilmeyen tavırların çizgileri bellidir. Bu çizgiler içinde ocuk serbesttir ve söz hakkı vardır. Duygu ve görüşlerine saygı duyulur. Teşvik ve sevgi görür. Yetişkinler tarafından dinlenir.

Böyle bir ortamda çocuk girişim yeteneğine elde eder. Özguvenini kazanır ve kişisel karar verip sorumluluk almasını öğrenir (Yavuzer, 2005).

İlgili Araştırmalar

Hünük (2006) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının öğrenci cinsiyeti, sınıf düzeyi, spora aktif katılımları ve öğretmen cinsiyeti bakımından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının azaldığı, erkek öğrencilerin tutum puanının yüksek olduğu, spora aktif katılanların katılmayanlara göre de tutum puanının yüksek olduğu görülmüştür.

Kangalgil vd., (2006) tarafından yapılan araştırmada lise öğrencilerinin, beden eğitimi ve spora yönelik tutum puanları ortalamaları yüksek olmakla beraber erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak yapılan bazı araştırmalarda ise performans amacı gütmeyen fiziksel faaliyetlere karşı kızların daha olumlu tutum gösterdiği ortaya konulmuştur

Kangalgil, Hünük, Demirhan (2006), Ankara merkez de ilköğretim okulu, ortaöğretim ve üniversitede öğrenim gören lisanslı ve lisanssız sporcu kadın ve erkek öğrencilerin derse karşı tutumlarının incelenmesi için çalışma yapmışlardır. Çalışmaya katılan tüm düzeyde öğrenim gören öğrencilerin tutum puan ortalamaları alınmış ve düzeyler arasında anlamlı bir farka ulaşılmıştır. Ankete verilen cevaplar öğrenci cinsiyeti değişkenine göre incelenmiş erkekler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sonuçlar, spora aktif katılım değişkenine göre de incelenmiş lisanslı öğrenciler lehine anlamlı bir farka ulaşılmıştır.

Alparslan (2008) tarafından yapılan araştırmada “Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları” incelenmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin sınıf seviyeleri artıkça beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının azaldığı, lisanslı spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının lisanslı olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyet bakımından ise istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ekici, Bayraktar ve Hacı Caferoğlu (2011) tarafından yapılan araştırmada Muğla il merkezinde eğitim ve öğretim gören lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi tutumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin beden

eğitimi ve spor dersi tutum puanlarının cinsiyet, sınıf ile öğrenim gördükleri bölüm çeşidine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Zeng, Hipscher ve Leung (2011) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tercihleri ve sportif tercihleri bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, bunun yanında öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, etnik köken ve sosyo- ekonomik yapıya göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Çelik ve Pulur (2011) tarafından yapılan araştırmada Denizli ilindeki ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının kız öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında ailesinde spor yapan bireylerin olduğu öğrencilerin tutum puanlarının ailesinde spor yapan birey olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Karadağ (2012) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, okul takımlarında görev alma durumlarına ve spor kulüplerinde spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden tutum puanının daha yüksek olduğu görülmüştür. Okul takımına katılan öğrencilerin katılmayanlara göre tutumunun yüksek olduğu, ayrıca spor kulübünde spor yapanların yapmayanlara göre de tutum puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gürbüz ve Özkan (2012), Muğla ilinde, örneklemi rastgele seçilmiş ortaokulda öğrenim gören öğrencilerden 232'sini erkek, 266'sını kız öğrencilerin oluşturduğu 458 gönüllü öğrenci ile beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının incelenmesi amacı ile yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin derse karşı tutum anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

Tomik vd., (2012) tarafından Polonya'da 2704 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada da erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya konulmuştur.

Yanık ve Çamlıyer (2015), Balıkesir il merkezinde rastgele örneklem metodu ile ortaöğretim okulları 9. sınıfta öğrenim gören 451 kız, 398 erkek, toplam 849 öğrenci ile

yapmış olduğu çalışmada okul başarısı, derse katılım, okul takımında yer alma durumu değişkenlerine göre tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur

Keskin (2015) tarafından “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi Sakarya ili Örneği” çalışmasına 640 öğrenci katılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları değerlendirildiği zaman, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutum puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarının yaş gruplarına, cinsiyetlerine, ailelerinin gelir durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bunun yanında öğrencilerin herhangi bir spor kulübünde lisanslı olarak spor yapması, ailesinde spor yapan ebeveyn bulunması, ders başarı düzeyleri, yeterli araç-gereç bulunma durumu, arkadaşlar arası ilişkiler ve öğretmen davranışlarının öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını anlamlı düzeyde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yanık ve Çamlıyer (2015), Balıkesir il merkezinde rastgele örneklem metodu ile Ortaöğretim okulları 9. sınıfta öğrenim gören 451 kız, 398 erkek, toplam 849 öğrenci ile yapmış olduğu çalışmada okul başarısı, derse katılım, okul takımında yer alma durumu değişkenlerine göre tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Türkmen vd., (2016) tarafından Bartın Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğrencilerine yönelik yapılan spor tutumu çalışmasında öğrencilerin cinsiyet ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmektedir. Bu farklılık erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha yüksek tutum göstermektedir.

Güllü, Cengiz, Öztaşyonar ve Kaplan (2016) tarafından yapılan “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi Şanlıurfa İli Örneği” çalışmasını 2013-2014 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa il merkezi 7. Sınıflarında eğitim alan ve araştırmaya bulgularında 581 gönüllü öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularında ortaokul öğrencilerin yaşlarına, cinsiyetlerine, kardeş sayılarına beden kitle indeksi değerlerine göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ancak öğrencilerin spor branşlarına ilgi duyma durumlarına, spor yapma durumlarına, ailelerin gelir durumlarına ve ebeveynlerinin spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur.

Uluişik (2016) tarafından yapılan “Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet ve Sınıf Değişkenlerine Göre İncelenmesi” çalışmasına 150 öğrenci gönüllü katılmıştır. Araştırmanın sonunda, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık

göstermediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Sivrikaya ve Kılçık (2017) tarafından yapılan “İlköğretim ikinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi Düzce İli Örneği” çalışmasına 2015-2016 eğitim öğretim yılında 5,6,7 ve 8. sınıfta eğitim gören 394 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Bu araştırma sonuçlarına göre 7. Sınıfta okuyan öğrencilerin 6. sınıfta okuyan öğrencilere göre beden eğitimi ve spor tutumu yüksek bulunmuştur. Ekonomik açıdan iyi olan ailelerde beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumlu tutum artmıştır. Ailelerin öğrencilerin spor yapmasına izin vermesi öğrencileri olumlu etkilemiştir.

Çolak (2019) tarafından yapılan “ Ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi “ çalışmasına 2018-2019 eğitim öğretim yılında 7 ve 8. Sınıfta eğitim gören 868 gönüllü öğrenci (456’sı kadın, 412’si erkek) katılmıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları değerlendirildiği zaman, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Bunun sebebi ülkemizde son zamanlarda tesisleşme konusunda çalışmaların olması ve okul spor faaliyetleri kapsamında öğrencilerin aktif spor yapmaya beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından teşvik edilmesi gösterilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada eğitim alanındaki ve bilimsel çalışmalarda çoğunlukla kullanılan “alan araştırması” metodu kullanılmıştır. Araştırmada model olarak ise “tarama” modeli kullanılmış ve veri toplama işlemlerinde likert tipi ölçek kullanılmıştır. “Likert tipi” ölçekler ile yapılan tarama modeli araştırmalarında eğitim alanında çoğunlukla kullanılmaktadır (Karadağ, 2010).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Bayburt ilinde merkezde bulunan ortaokul 7 ve 8. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma evreninin tamamına ulaşmak mümkün olmadığı için merkezde bulunan araştırma evrenini temsil eden öğrenciler arasından tesadüfî yöntem ile seçilen 7 ortaokulda gönüllü öğrencilerden oluşmuştur. Bu kapsamda 500 öğrenciye ulaşılmış bu öğrencilerden elde edilen verilerde eksik olan veriler çıkartılmış sonuçta 578 öğrencinin tam ve eksiksiz olarak bu çalışmanın verileri işleme alınmıştır. Araştırmanın örneklem seçiminde basit yansız örnekleme modeli kullanılmıştır.

Bu modele göre evrendeki her bireyin örnekleme dahil olma olasılığı bulunmaktadır. % 95 güven aralığında yapılan araştırmalarda evrendeki N sayısının 1.000.000’a kadar olduğu araştırmalarda örneklem homojen ise 246, örneklem homojen değilse 384 kişiden oluşmaktadır (Can, 2014). Bu çalışmada kapsamında grup heterojen olduğu için 500 kişi ile örneklem grubunun evreni temsil edecek yeterlilikte olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracının ilk kısmında 11 sorudan oluşan kişisel bilgi formu bulunmaktadır. Bu sorular ile öğrencilerin sahip oldukları demografik özellikler belirlenmeye çalışılmıştır.

Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutum puanlarını belirlemeyi amaçlayan ölçek yer almaktadır. Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarını belirlemek için Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği 24 olumlu ve 11 olumsuz olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Veri toplama aracından elde edilen verilere ilişkin hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı 0.94 olarak hesaplanmıştır. Ölçek 5’li likert türünde olup, dereceleme biçimi “ ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ (1), ‘Katılmıyorum’ (2), ‘Karasızım’ (3), ‘Katılıyorum’ (4), ‘Tamamen Katılıyorum’ (5) “ şeklinde yapılmaktadır. Ölçeğin 11 maddesi olumsuz (3,17,19,20,24,25,26,29,30,34,35) ve diğer 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşan bu ölçekte alınacak en yüksek puan 175, en düşük puan ise 35’tir (Güllü ve Güçlü, 2009).

Verilerin İstatistiksel Analizi

Elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS STATİSTİCS 22.0 versiyonu kullanılmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerinin, yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmıştır. Kullanılan tutum ölçeğinden edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediğine SPSS Explore kısmından normality plots with test ile test edilmiş olup Kolmogorov Smirnov, Shapiro-Wilk’e bakıldığında p değeri $p < 0,05$ olduğu görülmüştür. Bu sebepten veriler normal dağılmadığı için non parametrik testler kullanılmıştır.

Cinsiyet, sınıf, baba düzenli spor yapma durumu, anne düzenli spor yapma durumu, aktif spor yapma durumu, aktif spor branşına (takım sporu ile bireysel spor) göre, beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanına etkisini incelemek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile yapısı, aile geliri, aktif spor yapma durumlarında ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorum

Örnekleme yer alan öğrencilerin araştırma kapsamında belirlenen değişkenler açısından dağılımı Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. *Örneklemin Değişkenlere Göre Dağılımı*

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kız	260	52.0
	Erkek	240	48.0
Sınıf	7. sınıf	232	46.4
	8. sınıf	268	53.6
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	214	42.8
	Ortaokul	144	28.8
	Lise	92	18.4
	Üniversite	50	10.0
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	109	21.8
	Ortaokul	99	19.8
	Lise	178	35.6
	Üniversite	114	22.8
Aile Yapısı	Çekirdek	355	71.0
	Geniş	134	26.8
	Anne baba ayrı	11	2.2
Aile Gelir Durumu	Kötü	12	2.4
	Normal	159	31.8
	İyi	234	46.8
	Çok İyi	95	19.0
Babanın Düzenli Spor Yapma Durumu	Evet	101	20.2
	Hayır	399	79.8
Annenin Düzenli Spor Yapma Durumu	Evet	86	17.2
	Hayır	414	82.8
Aktif Spor Yapma Durumu	Evet	297	59.4
	Hayır	203	40.6
Aktif Spor Yapma Süresi	2 yıl ve altı	112	37.7
	3-4 yıl	118	39.7
	5 yıl ve üzeri	67	22.6
Aktif Spor Branşı	Takım Spor	194	65.3
	Bireysel Spor	103	34.7

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan 500 öğrencinin 260’ı (%52) kız, 240’ı (%48) erkektir. Sınıf değişkeni açısından ise araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin dağılımı incelendiğinde 232 öğrenci (%46.4) 7. sınıfta, 268 öğrenci ise (%53.6) 8. sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. Anne eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde 214 (%42.8) öğrencinin anne eğitim durumunun ilkökul, 144 (%28.8) öğrencinin anne eğitim

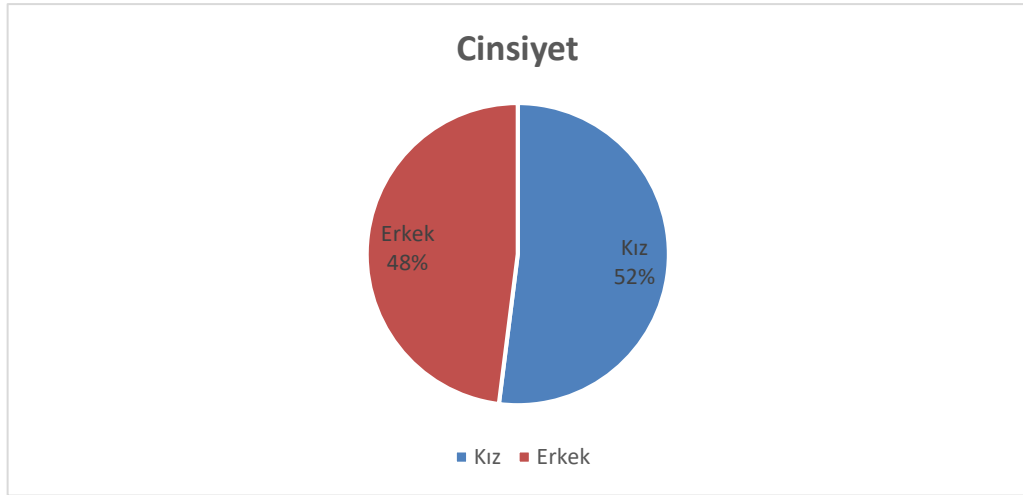
durumunun ortaokul, 92 (%18.4) öğrencinin anne eğitim durumunun lise, 50 (%10) öğrencinin anne eğitim durumunun ise üniversite olduğu görülmektedir.

Baba eğitim durumu değişkeni açısından ise 109 (%21.8) öğrencinin baba eğitim durumunun ilkokul, 99 (%19.8) öğrencinin baba eğitim durumunun ortaokul, 178 (%35.6) öğrencinin baba eğitim durumunun lise, 114 (%22.8) öğrencinin baba eğitim durumunun üniversite olduğu anlaşılmaktadır. Aile yapısı değişkeni bakımından ise 355 öğrencinin (%71) çekirdek aile yapısına, 134 öğrencinin (%26.8) geniş aile yapısına ve 11 öğrencinin ise (%2.2) Annesi babası ayrı olan aile yapısına sahip olduğu; aile gelir durumu değişkeni bakımından ise 12 öğrencinin (%2.4) kötü, 159 öğrencinin (%31.8) normal, 234 öğrencinin (%46.8) iyi ve 95 öğrencinin (%19) çok iyi aile gelir durumuna sahip olduğu görülmektedir.

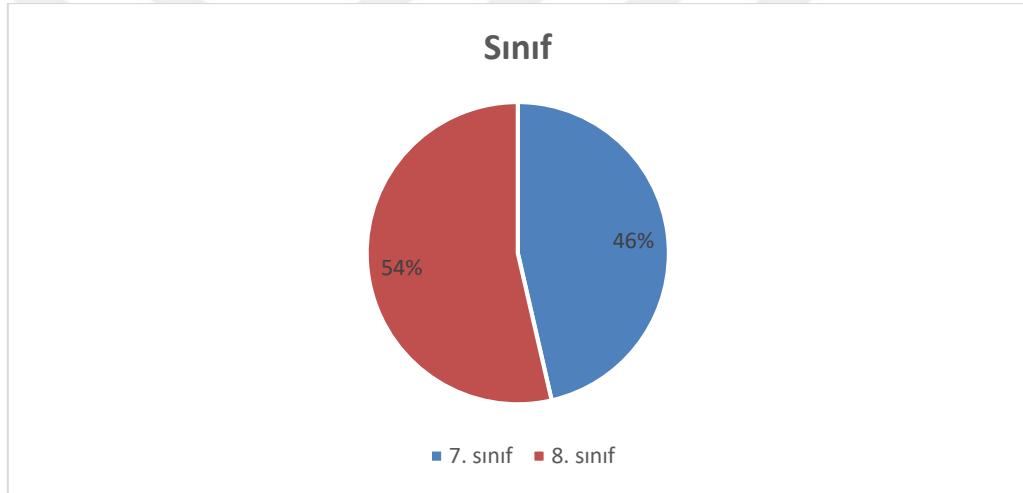
Babanın düzenli spor yapma durumu değişkeni bakımından 101 öğrencinin (%20.2) babasının düzenli spor yaptığı, 399 öğrencinin (%79.8) babasının ise düzenli spor yapmadığı, annenin düzenli spor yapma durumu değişkeni bakımından 86 öğrencinin (%17.2) annesinin düzenli spor yaptığı, 414 öğrencinin (%82.8) ise annesinin düzenli spor yapmadığı anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin aktif spor yapma durumu değişkeni bakımından ise 297 öğrencinin (%59.4) aktif spor yaptığı, 203 öğrencinin (%40.6) ise aktif spor yapmadığı, aktif spor yapma süresi değişkeni bakımından ise 112 öğrencinin (%37.7) 2 yıl ve altı süredir spor yaptığı, 118 öğrencinin (%39.7) 3-4 yıl arası süredir spor yaptığı ve 67 öğrencinin (%22.6) 5 yıl ve üzeri süredir spor yaptığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin aktif spor branşları bakımından dağılımı incelendiğinde ise 194 öğrencinin (%65.3) takım sporu yaptığı, 103 öğrencinin ise (%34.7) bireysel spor yaptığı anlaşılmaktadır.

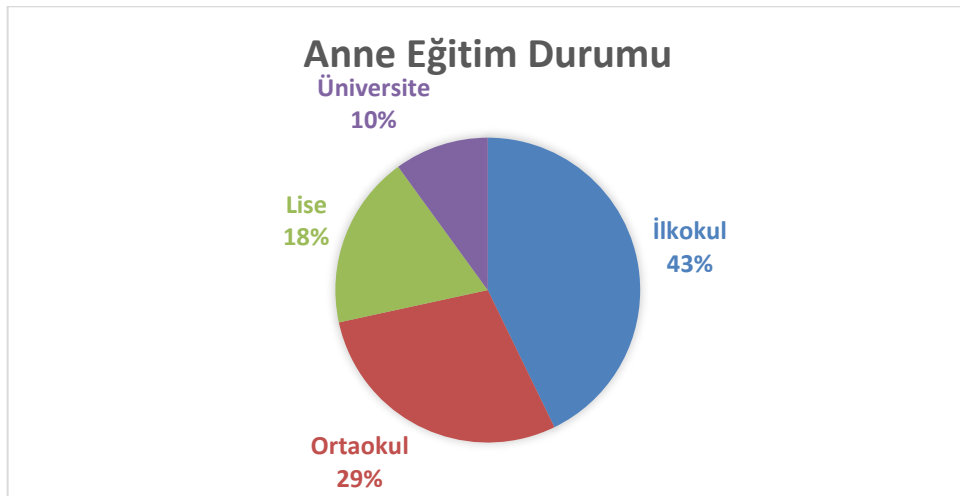
Betimsel İstatistiklerin Pasta Grafik Görünümleri

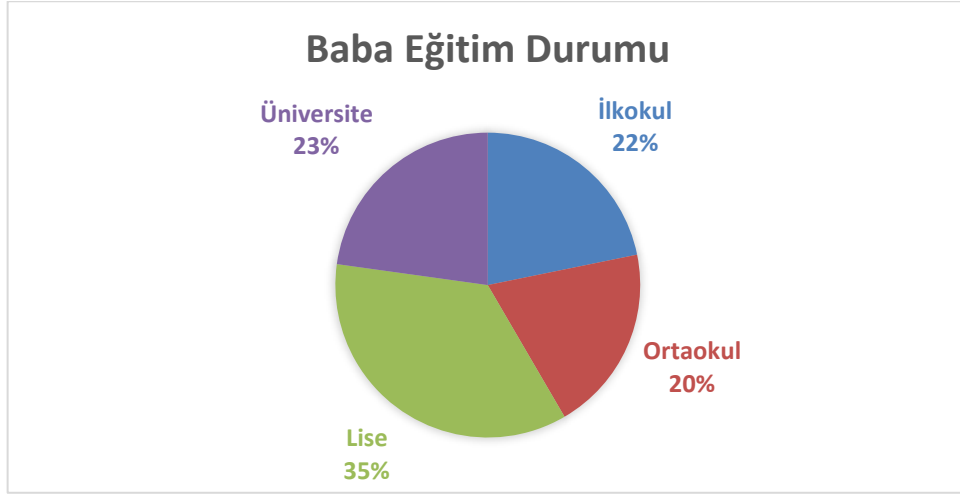
Şekil 1. Cinsiyet dağılımı incelendiğinde erkek öğrenciler % 48'ini kız öğrenciler ise %52'si oluşturmaktadır.

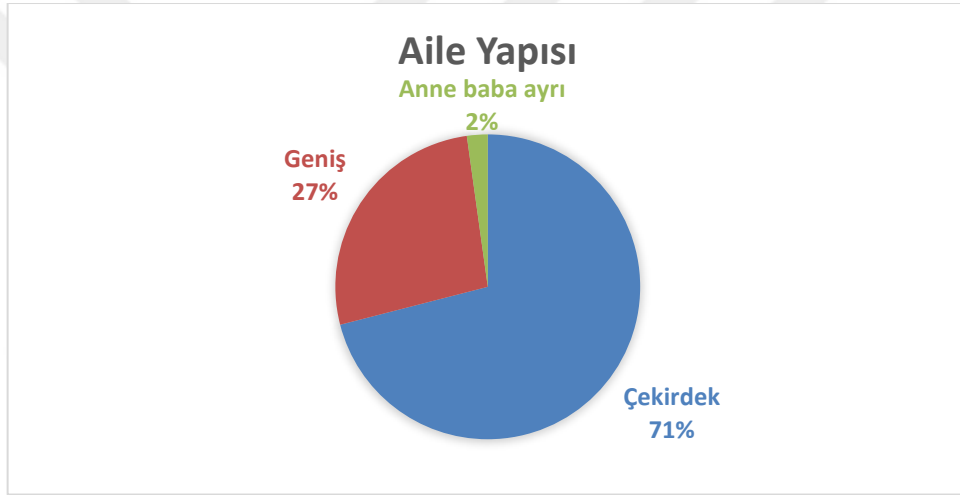
Şekil 2. Sınıf dağılımı incelendiğinde 7. Sınıf % 46 'lık 8. Sınıf ise % 54 'lük kısmı oluşturmaktadır.

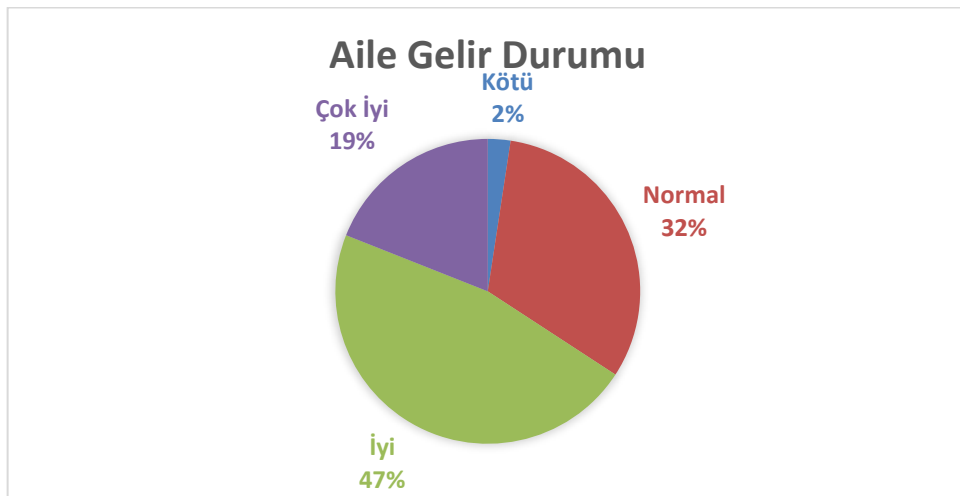
Şekil 3. Anne eğitim durumu incelendiğinde ilkököl % 43'ü, ortaokul %29'u, lise %18'i ve üniversite %10'luk kısmını oluşturmaktadır.

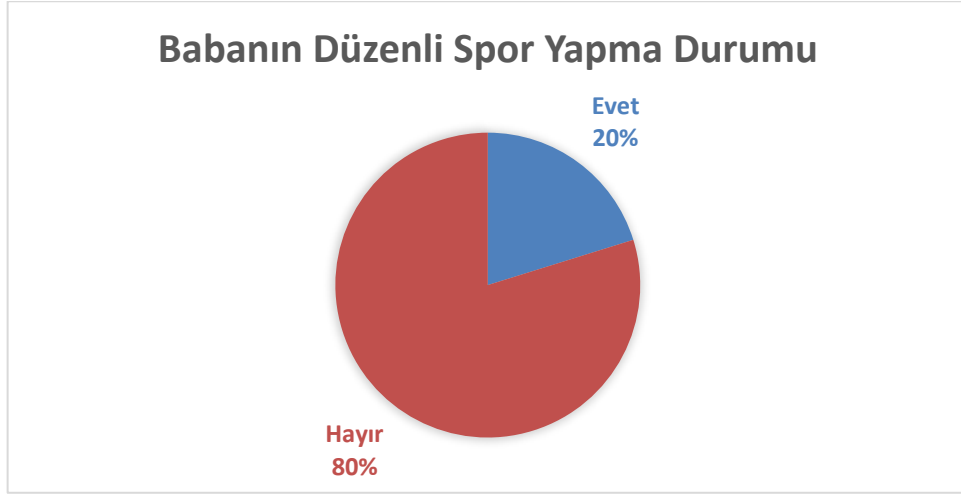
Şekil 4. Baba eğitim durumu incelendiğinde ilkokul % 22'i, ortaokul %20'ü, lise %35'i ve üniversite %23'lük kısmını oluşturmaktadır.

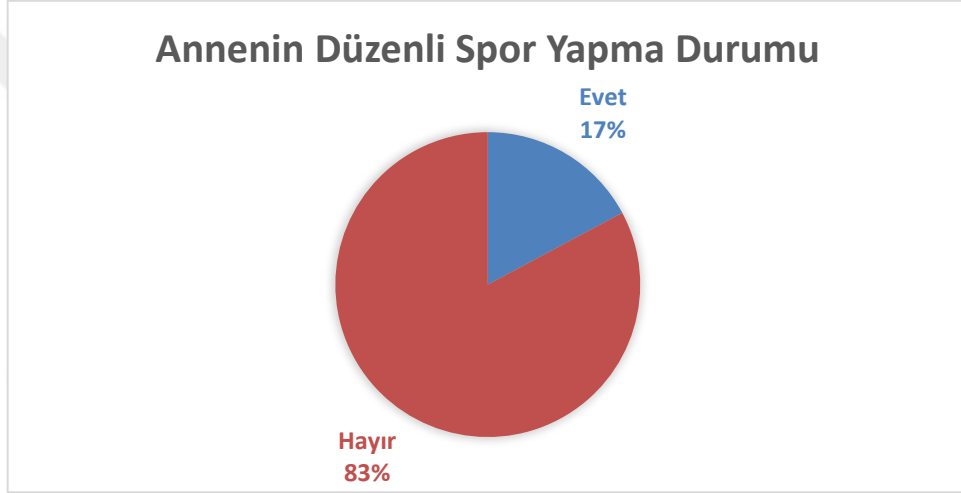
Şekil 5. Aile yapısı incelendiğinde çekirdek aile %71'i, geniş aile %27'i ve anne baba ayrı %2'lik kısmını oluşturmaktadır.

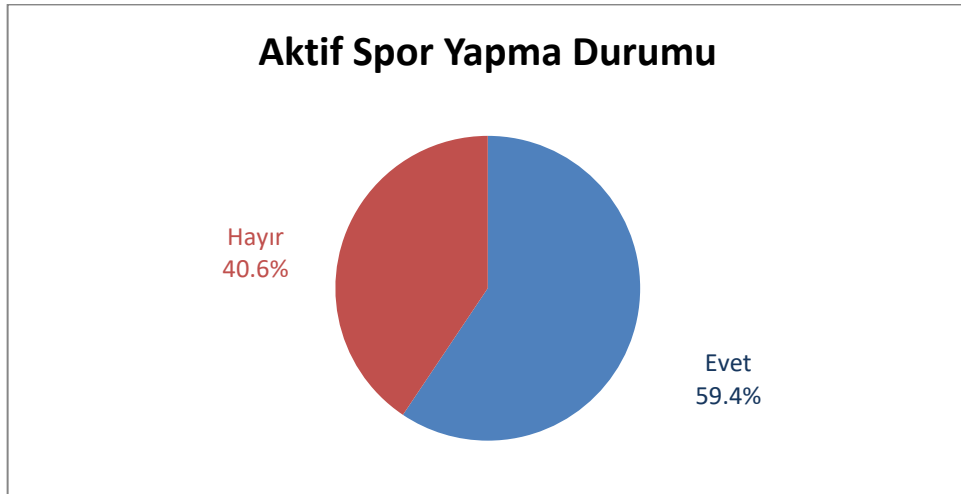
Şekil 6. Aile gelir durumu incelendiğinde çok iyi % 19'u, iyi % 47'i, normal %32'i ve kötü ise %2'lik kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 7. Babanın düzenli spor yapma durumu incelendiğinde evet %20'i, hayır ise %80'lik kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 8. Annenin düzenli spor yapma durumu incelendiğinde evet % 17'lik, hayır ise %83'lük, kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 9. Aktif spor yapma durumu incelendiğinde evet % 59,4 hayır ise % 40.6 olduğu görülmektedir.

Şekil 10. Aktif spor yapma süresi incelendiğinde 2 yıl ve altı % 38’ini, 3 ila 4 yıl arası %40’ını ve 5 yıl ve üzeri ise %22’lik kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 11. Aktif spor branşı incelendiğinde bireysel spor % 35’ini, takım sporu ise %65’lik kısmını oluşturmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” maddelerine ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Maddelerine İlişkin Görüşleri

Maddeler	$\bar{X}$	ss
1. “Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.”	4.09	1.22
2. “Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissedirim.”	4.03	1.21
3. “Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.”	1.95	1.34
4. “Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.”	3.90	1.12
5. “Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.”	3.60	1.31
6. “Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.”	3.86	1.30
7. “Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.”	4.09	1.19

Tablo 2. (Devamı)

8. “Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.”	3.82	1.23
9. “Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.”	3.72	1.27
10. “Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.”	3.62	1.35
11. “Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.”	3.78	1.31
12. “Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.”	3.83	1.24
13. “Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.”	3.93	1.22
14. “Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.”	3.79	1.18
15. “Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.”	4.20	1.21
16. “Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.”	3.89	1.21
17. “Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.”	2.30	1.58
18. “Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.”	3.86	1.44
19. “Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.”	1.95	1.32
20. “Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.”	2.29	1.49
21. “Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.”	4.06	1.27
22. “Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.”	3.97	1.22
23. “Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.”	4.04	1.26
24. “Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.”	2.04	1.41
25. “Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.”	1.94	1.41
26. “Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.”	2.23	1.53
27. “Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.”	4.08	1.20
28. “Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.”	3.99	1.21
29. “Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.”	2.40	1.43
30. “Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.”	2.23	1.49
31. “Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.”	3.83	1.32
32. “Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.”	4.04	1.21
33. “Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.”	3.88	1.28
34. “Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.”	2.25	1.49
35. “Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.”	2.00	1.44

Tablo 2 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”nin maddelerine ilişkin ortalamalar incelendiğinde en fazla katılım gösterdikleri madde “Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum. ($\bar{X}=4.20$)”

maddesi iken, en düşük katılımı gösterdikleri maddeler ise “Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum. ($\bar{X} = 1.95$)” ve “Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz. ($\bar{X} = 1.95$)” maddeleridir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının cinsiyet değişkeni bakımından farklılık gösterip göstermediği verilerin normal dağılmaması nedeniyle “Mann Whitney U Testi” ile analiz edilmiştir. Sonuçlar Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılık Gösterme Durumu

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
Kız	260	264.75	68836.00	27494	-2.297	.022
Erkek	240	235.06	56414.00			

Tablo 3 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı bir farklılaşmanın olduğu anlaşılmaktadır [$U=27494$, $z=-2.297$, $p<.05$]. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarındaki farklılığın ise sıra ortalamalar incelendiğinde kız öğrencilerin lehine olduğu anlaşılmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaşma durumu verilerin normal dağılmaması nedeniyle “Mann Whitney U Testi” ile kontrol edilmiş ve sonuçlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
7. Sınıf	232	255.39	59250.50	29953.5	-.704	.481
8. Sınıf	268	246.27	65999.50			

Tablo 4 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=29953.5$, $z=-.704$, $p>.05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının anne eğitim durumu değişkeni açısından farklılık gösterip göstermediği verilerin normal dağılmaması nedeniyle “Kruskal Wallis Testi” ile analiz edilmiştir. Sonuçlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Anne Eğitim Durumu	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
İlkokul	214	253.77	3	2.612	.455
Ortaokul	144	254.64			
Lise	92	253.43			
Üniversite	50	219.21			

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının anne eğitim durumu değişkeni bakımından farklılaşma durumunu kontrol etmek için Kruskal Wallis Testi analizi yapılmıştır. Grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir [$\chi^2_{(3)}=2.612$, $p>.05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının baba eğitim durumu açısından farklılık gösterip göstermediği verilerin normal dağılmaması nedeniyle Kruskal Wallis Testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Baba Eğitim Durumu	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
İlkokul	109	251.28	3	1.218	.749
Ortaokul	99	259.66			
Lise	178	252.58			
Üniversite	114	238.55			

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının baba eğitim durumuna göre farklılaşma durumunu kontrol etmek için Kruskal Wallis Testi yapılmıştır. Grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [$\chi^2_{(3)}=1.218$, $p>.05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aile yapısına göre farklılık gösterip göstermediği verilerin normal dağılmaması nedeniyle Kruskal Wallis Testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aile Yapısı Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Aile Yapısı	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Çekirdek	355	247.92	3	.820	.664
Geniş	134	259.06			
Anne Baba Ayrı Yaşıyor	11	229.36			

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aile yapısına göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek için parametrik olmayan

testler arasında yer alan Kruskal Wallis Testi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [$\chi^2_{(3)} = .820$, $p > .05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aile gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediği verilerin normal dağılmaması nedeniyle Kruskal Wallis Testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aile Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Aile Gelir Durumu	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Kötü	12	327.13	3	5.473	.140
Normal	159	235.71			
İyi	234	256.69			
Çok İyi	95	250.33			

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aile gelir durumuna göre farklılaşmanın olup olmadığı Kruskal Wallis Testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$\chi^2_{(3)} = 5.473$, $p > .05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının babanın düzenli spor yapma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı verilerin normal dağılım göstermemesinden dolayı Mann Whitney U Testi ile kontrol edilmiş ve sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Babanın Düzenli Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Babanın Düzenli Spor Yapma Durumu	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
Evet	101	266.92	26959.00	18491	-1.279	.201
Hayır	399	246.34	98291.00			

Tablo 9 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının babanın düzenli spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U = 18491$, $z = -1.279$, $p > .05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının annenin düzenli spor yapma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı verilerin normal dağılmaması nedeniyle Mann Whitney U Testi ile kontrol edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Annenin Düzenli Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma

Annenin Spor Durumu	Düzenli Yapma	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
Evet		86	256.66	22073.00	17272	-.435	.664
Hayır		414	249.22	103177.00			

Tablo 10 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının annenin düzenli spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=17272$, $z=-.435$, $p>.05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma durumuna göre farklılaşma durumu verilerin normal dağılmaması nedeniyle Mann Whitney U Testi ile kontrol edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aktif Spor Yapma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Aktif Spor Yapma Durumu	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
Evet	297	271.07	80508.50	24035.5	-3.852	.000
Hayır	203	220.40	44741.50			

Tablo 11 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğu anlaşılmaktadır [$U=24035.5$, $z=-3.852$, $p<.05$]. Ortaokul öğrencilerinin aktif spor yapma durumuna ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde aktif spor yapan öğrencilerin lehine anlamlı farklılaşmanın olduğu anlaşılmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma süresi değişkenine göre farklılaşma durumu verilerin normal dağılmaması nedeniyle Kruskal Wallis Testi ile kontrol edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Akif Spor Yapma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Aktif Spor Yapma Süresi	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
2 yıl ve altı	112	145.33	2	2.900	.235
3-4 yıl	118	158.85			
5 yıl ve üzeri	67	137.78			

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma süresine göre farklılaşma durumu için Kruskal Wallis Testi yapılmıştır. Analize göre grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın olmadığı

anlaşılmaktadır [$\chi^2_{(2)}=2.900, p>.05$].

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor branşı değişkenine göre farklılaşma durumu verilerin normal dağılmaması nedeniyle Mann Whitney U Testi ile kontrol edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13. Ortaokul Öğrencilerinin “Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Aktif Spor Branşı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Aktif Spor Branşı	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
Takım Sportu	194	147.61	28635.50	9720.5	-.384	.701
Bireysel Sportu	103	151.63	15617.50			

Tablo 13 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor branşı değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=9720.5, z=-.384, p>.05$].

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma ve Sonuç

Çalışmaya, Bayburt il merkezinde rastgele yöntem ile seçilen 7 ortaokuldan toplamda 500 öğrenci katılmıştır. Bu çalışmayı 2019-2020 eğitim öğretim yılında 260'ı kadın, 240'ı ise erkek öğrenci oluşturmuştur.

Bu araştırmada, bu çalışmada bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik genel tutum puanlarının ortalamadan yüksek olduğu söylenebilir.

Cinsiyet durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları karşılaştırıldığında kadın ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Bu çalışmada kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları erkek öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Literatürde cinsiyete göre anlamlı farklılık gösteren birçok çalışma mevcuttur. (Balyan ve diğerleri,2012; Karadağ, 2012; Zeng ve diğerleri, 2011; Çelik ve Pulur, 2011). Cinsiyet durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığı çalışmalar da mevcuttur (Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu ve Kılıcıl, 2006; Başer, 2009; Gürbüz ve Özkan, 2012). Aynı şekilde bir başka araştırmada cinsiyet değişkenine göre lise öğrencileri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bu çalışmada kadın ve erkek ortaöğretim öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine karşı tutumlarının benzediğini göstermektedir. (Çelik, Koçkaya ve Parlar,2018). Çolak F. Ş. (2019) tarafından yapılan çalışmada kadın ve erkek öğrencilerin cinsiyet yönünden, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanları erkek öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Ülkemizde son birkaç yılda uluslararası düzeyde kadın sporcularımızın başarılı olması ve bunun sonucunda kız öğrencilerimizin bu sporcuları televizyondan, sosyal medyadan izleyerek etkilenmesi bu sayede spora olan ilgilerinin artması kadın öğrencilerin erkek öğrencilerinden tutum puanlarının yüksek çıkması söylenebilir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=29953.5$, $z=-.704$, $p>.05$]. Öğrencilerin gelişim özellikleri çok farklılık göstermediği için

anlamli farklılık çıkmadığı düşünölmektedir.

Öğrencilerin ortaokul 8. Sınıfa geldiğinde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumların azaldığı görölmektedir. Bunun nedeni yalnızca 8. Sınıflarda yapılan LGS sınavları olarak düşünölebilir. İyi bir lisede öğrenimlerine devam etmek, geleceklerini ve kariyerlerini etkileyeceğı düşöncesinin var olması, aile, okul ve çevrenin sınavları önemsemesinden dolayı vakitlerinin büyük çoğunluğunu bu sınavlar için test çözerek ve ders çalışarak değerlendirmek istemeleri ve beden eğitimi derslerine etkin katılmamaları tutumlarının düşmesine sebep olmuş olabilir.

Hünük (2006) tarafından yapmış olduğı Ankara ilindeki ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amaçlı çalışmada çalışmamızı destekler niteliktedir, nitekim ilköğretim okulları 6, 7 ve 8. sınıfta okuyan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre tutum puanlarına bakıldığında 6. Sınıfların tutumlarının hem 7. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin tutumlarından hem de 8. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin tutumlarından 7. Sınıf öğrencilerinin tutumlarının ise 8. Sınıflardan daha yüksek olduğı bulunmuştur.

Benzer bir sonuçta Güllü (2007)'nün yaptığı bir çalışmada bulunmuştur. Malatya il merkezinde bulunan lisede öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ait tutumlarının sınıf düzeyine göre anlamlı derecede farklılaştığını tespit etmiştir (Güllü, 2007).

Yapılan başka bir çalışmada ise Ankara ilçe merkezlerinde bulunan 6. sınıf öğrencilerinin tutum puan ortalamaları, 7. sınıflara göre 7. sınıf öğrencilerinin tutum puan ortalamaları ise 8. sınıflara göre daha yüksek olduğı sonucuna ulaşılmıştır. Ankara ilinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin sınıfları büyödükçe beden eğitimi ve spor derslerine ait tutumlarının azaldığını tespit etmişlerdir. Bu bulgular neticesinde, öğrencilerin kademeleri yükseldikçe beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının azaldığı rapor edilmiştir (Yaldız ve Özbek , 2018).

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeğı” puanlarının anne eğitim durumu değişkeni bakımından farklılaşma durumunu kontrol etmek için Kruskal Wallis Testi yapılmış ve grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir [$X^2_{(3)} = 2.612, p > .05$]. Bu durumda çevrenin daha etkili olduğı söylenebilir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeğı” puanlarının baba eğitim durumuna göre farklılaşma durumunu kontrol etmek için Kruskal Wallis Testi yapılmış ve grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı

gözenmiştir [$\chi^2_{(3)}=1.218, p>.05$]. Bu durumda çevrenin daha etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve yaşam doyum düzeylerini anne eğitim değişkenine göre incelenmiş ancak derse yönelik tutum ile anne eğitimi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Özkan (2011) da farklı eğitim türlerinde eğitim gören annesinin eğitim durumu ilkököl, ortaokul, lise ve üniversite olan öğrencilerin ankete vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgulara tutumlar arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır (Kumartaşlı, 2010).

Yıldız (2013) ebeveynlerin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemiş ancak anlamlı bir farka ulaşamamıştır. Yapılan bu çalışmalar bizim yapmış olduğumuz çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Sayın (2014) ortaöğretimde okuyan öğrencilerinin beden eğitimi dersine bakış açılarının incelenmesi başlıklı çalışmasında annenin eğitim durumu azaldıkça öğrencilerin derse karşı ilgisinin arttığını, annesi ilkököl mezunu olan annelerin öğrencilerinin derse karşı ilgilerinin daha fazla olduğuna, üniversite mezunu olan annelerin öğrencilerinin beden eğitimi dersine olan ilgilerinin daha az olduğu sonucuna varmıştır.

Yıldız (2015)'ın yapmış olduğu çalışmada annenin eğitimine göre öğrencilerin ankete vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda beden eğitim ve spor dersine karşı tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılıklara göre üniversite mezunu annelerin öğrencilerinin derse ilişkin tutumları, ilkököl ortaokul ve lise mezunu annelerin öğrencilerinin tutum puanı ortalamasından daha yüksek bulunmuştur. Yıldız, öğrenim derecesi yükseldikçe çocukların beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumların yükseldiği sonucuna varmıştır.

Alan yazın incelendiğinde paralellik gösteren bulguların olduğu çalışmalara rastlanmıştır. Bunlardan biri Yağcı'nın (2012) çalışmasında annelerin eğitim durumlarının öğrencilerin tutumlarında anlamlı bir fark yarattığı görülmüş; ancak babaların eğitim durumunun ise anlamlı bir fark yaratmadığı belirtilmiştir. Özyalvaç (2010) ve Kaya Sarıdede'nin (2018) çalışmasında ise anne ve babaların eğitim durumlarının öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumunda anlamlı bir fark yaratmadığı sonucuna varılmıştır. Bu çalışmaların yaptığımız çalışma ile aynı sonuçları verdiği görülmüştür.

Kumartaşlı (2010) öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve yaşam doyum düzeylerini baba eğitim değişkenine göre incelemiş ancak derse yönelik tutum ile baba eğitimi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Özkan (2011) farklı eğitim türlerinde eğitim gören babasının eğitim durumu ilkököl, ortaokul, lise ve üniversite olan öğrencilerin

ankete vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgulara tutumlar arasında anlamlı bir farklılaşma bulamamıştır. Yıldız (2013) babanın eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemiş ancak anlamlı bir farka ulaşamamıştır. Yapılan bu çalışmalar bizim yapmış olduğumuz çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Yıldız (2015)'in yapmış olduğu çalışmada babanın eğitimine göre öğrencilerin ankete vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda beden eğitim ve spor dersine karşı tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılıklara göre üniversite mezunu babaların öğrencilerinin derse ilişkin tutumları, ilkokul ortaokul ve lise mezunu babaların öğrencilerinin tutum puanı ortalamasından daha yüksek bulunmuştur. Yıldız, babanın öğrenim derecesi yükseldikçe çocukların beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumların yükseldiği sonucuna varmıştır. Sayın (2014) ortaöğretimde okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine bakış açılarının incelenmesi başlıklı çalışmasında babanın eğitim durumu azaldıkça öğrencilerin derse karşı ilgisinin arttığını, babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin derse karşı ilgilerinin daha fazla olduğuna, üniversite mezunu olan babaların öğrencilerinin beden eğitimi dersine olan ilgilerinin daha az olduğu sonucuna varmıştır. Bu çalışmalar bizim çalışmamızla ilişkilidir.

Topalli (2019)'in iki farklı okul türündeki öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Babanın eğitim seviyesine göre öğrencilerin tutum puanları arasında da anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Tüm eğitim seviyesindeki babaların öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutum içinde olduğu görülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aile gelir durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını ölçmek için Kruskal Wallis Testi yapılmış ve grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir [$\chi^2_{(3)}=5.473, p>.05$]. Ülkemizde yine son yıllarda ücretsiz spor yapma olanakları arttığından böyle bir sonuç ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve babalarının ortalama aylık geliri ile öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç elde edilememiştir. Yani anne ve baba mesleklerinin ve ailelerin ortalama aylık gelirlerinin öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarında bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde Koçak ve Hümeriç'in (2006), Güllü'nün (2007), Özyalvaç'ın (2010) ve Yağcı'nın (2012) çalışmalarında araştırmamıza benzer sonuçların elde edildiğini görmekteyiz.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”

puanlarının babanın düzenli spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=18491$, $z=-1.279$, $p>.05$]. Öğrencilerin spor yapıp yapmama konusunda rol model olarak babalarını değil de ünlü sporcuları rol model aldıkları düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının annenin düzenli spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=17272$, $z=-.435$, $p>.05$]. Öğrencilerin spor yapıp yapmama konusunda rol model olarak annelerini değil de ünlü sporcuları rol model aldıkları düşünülmektedir.

Sayın (2014)’a göre ailesinin beden eğitimi dersi ile ilgilenme durumuna göre öğrencinin de derse olan ilgisinin arttığını söylemiştir. Özkan (2011)’da yapmış olduğu çalışmada ailesinde spor yapan birey bulunan öğrencilerin derse karşı tutumlarının daha olumlu olduğunu söylemiştir. Keskin (2015)’e göre babası spor yapan öğrencilerin derse karşı tutumlarının, babası spor yapmayan öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmış ancak annesi spor yapan öğrenci ile annesi spor yapmayan öğrenciler arasında aynı sonuca ulaşamamıştır.

Yaşar, Öztürk (2018) ‘ün yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu, özellikle spor yapan ve sporla ilgili olan ebeveynlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür. Sonuç olarak spor yapan ve sporla ilgili olan ebeveynlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya konulmuştur.

Sivrikaya, Kılçık (2017) ailesinde spor yapan birey bulunan öğrencilerin, ailesinde spor yapan birey bulunmayan öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuca istinaden ailede spor yapan bireyin bulunmasının derse karşı tutumlarını artırdığını söylemiştir.

Filiz (2018) ise çalışmasının sonucunda ailesinde spor yapan bireyin olması veya ailede spor yapan bireyin olmaması arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Bizim yapmış olduğumuz bu çalışma literatürdeki çalışmalar ile benzerlik göstermekte olup bizim çalışmamızda da ailesinde spor yapan birey olan öğrencilerin derse karşı tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Topalli (2019)’in okul türleri açısından incelendiğinde ailede spor yapan birey olup genel ortaokullarda eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının, ailesinde sporla uğraşan birey olup İmam Hatip Ortaokulunda eğitim gören öğrencilerin tutumları arasında anlamlı bir farklılık çıkmış, genel ortaokulda eğitim gören ve ailesinde spor yapan birey bulunan öğrencilerin, İmam Hatip ortaokulunda eğitim gören ve

ailesinde spor yapan birey olan öğrencilere göre tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma ailede spor yapan birey olmayan öğrencilere göre irdelendiğinde ailesinde spor yapan birey olmayıp genel ortaokullarda eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının, ailesinde spor yapan birey olmayıp İmam Hatip ortaokulunda eğitim gören öğrencilerin tutumlarından daha olumlu olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ankette ki ailesinde spor yapan birey var veya ailesinde spor yapan birey yok sorularına vermiş olduğu yanıtlar incelendiğinde ailesinde spor yapan birey olan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğu anlaşılmaktadır [$U=24035.5$, $z=-3.852$, $p<.05$]. Ortaokul öğrencilerinin aktif spor yapma durumuna ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde aktif spor yapan öğrencilerin lehine anlamlı farklılaşmanın olduğu anlaşılmaktadır. Aktif spor yapan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine katılımları spor yaşantıları olduğu için diğer aktif spor yapmayanlara göre yüksek çıkması beklenen bir sonuç olduğu düşünülmektedir.

Bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde elde ettiğimiz sonuçlarla benzerlik gösterdikleri görülmüştür. Kangalgil, Hünük ve Demirhan’ın (2004), Güllü’nün (2007), Özyalvaç’ın (2010), Kaya Sarıdede’nin (2018) yapmış oldukları çalışmalarda lisanslı olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin tutum puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Alparslan (2008) tarafından yapılan bir araştırmaya göre de herhangi bir branştan lisanslı olan öğrencilerin lisanslı olmayan öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir.

İmamoğlu (2011), aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını karşılaştırmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan ve tesadüfi yöntem ile seçilen 7 liseden toplam 558 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın sonucuna göre aile desteği ve arkadaş desteğiyle aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Medyada popüler biri olmak isteği ve öğretmenin verdiği destek ile aktif spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları arasında ise anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Aktif spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarında devlet okulu veya özel okulda öğrenim görmelerinin etkisinin istatistiksel olarak anlamsız olduğu da görülmektedir. Aktif olarak spor yapmayan öğrencilerin bu davranışı sergilemelerinde sağlık

faktörünün rolü olduğu istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Sporla aktif olarak uğraşma ve uğraşmama ile akademik başarı değişkeni arasındaki fark ise anlamlı bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor yapma süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için Kruskal Wallis Testi yapılmış ve grupların sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir [$\chi^2_{(2)}=2.900$, $p>.05$]. Bu yaş grubu öğrencilerinin genel itibariyle beden eğitimi ve spor dersini sevmelerinden dolayı spor yapma süresinde farklılaşma olmadığı düşünülmektedir.

Aktif spor yapma süresi ile ilgili tez ve makale araştırmasında buna benzer çalışma görülmemiştir.

Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” puanlarının aktif spor branşı değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı anlaşılmaktadır [$U=9720.5$, $z=-.384$, $p>.05$]. Beden eğitimi ve spor dersi bütün branşların çatısını oluşturmaktadır ve bu yüzden branşlar arasında farklılaşma olmadığı normal karşılanmaktadır.

İbrahimli (2019) Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum ve bedensel faaliyet düzeyleri yapılan spor çeşidine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Anlamlı farklılık gösteren beden eğitimi tutum ölçeği için; spor yapmayanların ortalaması farklı spor branşları ile uğraşanların ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir. Benzer şekilde spor yapmayan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri farklı spor branşları ile ilgilenen öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinden anlamlı derecede daha küçüktür. Bu durum Koca ve Aşçı, (2000); Güllü, Güçlü ve Arslan, (2009) tarafından yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Sonuç olarak, bu araştırmaya katılan 500 öğrencinin 260’ı kadın 240’ı ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Sınıf sayısına bakıldığında araştırmaya katılan 8. Sınıfların sayısı 7. Sınıflarda fazladır. Öğrencilerin anne baba eğitim durumlarına bakıldığında anne eğitim durumu çoğunluğu ilkokul mezunu, baba eğitim durumu ise lise mezunu olarak görülmüştür. Öğrencilerin çoğunluğu çekirdek aile yapısını sahiptir. Annesi ve babası düzenli spor yapanların sayısı da oldukça düşüktür. Aile geliri bakımından öğrencilerin büyük çoğunlukla durumlarının iyi olduklarını belirtmişlerdir. Beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin büyük bölümü bu ders için kendini yeterli görmektedir. Aktif spor yapma durumları evet diyenlerin sayısı fazla görülmektedir. Aktif spor yapma süresi 3 ila 4 yıl arası spor yapan kişi sayısının fazla olduğunu görülmektedir. Aktif spor branşında takım sporu yapanların sayısı bireysel spor yapanlara göre daha fazladır.

Öğrencilerin, sınıf düzeyleri, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile gelir durumu, baba düzenli spor yapma durumu, anne düzenli spor yapma durumu, öğrencilerin aktif spor yapma süresi durumu bakımından ve son olarak aktif spor branşı değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutum puanları arasında, anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Beden eğitimi ve spor dersinde cinsiyet bakımından ve aktif spor yapma durumu bakımından ise istatistiksel olarak beden eğitimi ve spor puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanı erkek öğrencilere göre yüksek çıkmıştır. Aktif spor yapanların oranı aktif spor yapmayanlara göre yüksek çıkmıştır.

Öneriler

Bilimsel Araştırmamızda, biz ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumlarını inceledik, araştırma sonuçlarımızda genel ortalamada öğrencilerimizin tutum yüzdeleri yüksek olmasına rağmen bizce yetersiz olup kadın öğrencilerin, erkek öğrencilerine göre tutumlarının daha yüksek olduğu sonuçlarından hareketle;

Yeni araştırmacılar tarafından, bizim araştırmamıza benzer daha farklı öğretim programında eğitim gören öğrenci guruplarına yönelik çalışma yapılmasını öneririz.

Araştırmamızın, sağlıklı toplum ideali doğrultusunda, bütün öğretim programları yaş guruplarına uygulanıp, Beden eğitimi ve sporun, yaşam boyu sağlık, herkes için spor felsefesinin, toplumsal felsefeye dönüşebilmesine yönelik, milli eğitim müfredatında temellendirilip, politika ve stratejilere temel dayanak oluşturacak çalışmalar önerilebilir.

Beden eğitimi ve sporun bütün öğrenciler üzerinden, toplumun genelinde ilgilerinin artırılması için, araştırmamız, özellikle, okul yöneticileri, beden eğitimi ve spor alanı dışındaki diğer bütün branş öğretmenleri ve öğrenci velileleri tutum düzeylerinin araştırılmasına yönelik yeni araştırmalar yapılmasını önerebiliriz.

Araştırmamız yine beden eğitimi ve sporun önemine yönelik tutum ve ilgileri artıracak boyutları ile topluma maddi ve manevi hizmet üreten bütün sosyal kurumlarda uygulanabilmesine yönelik daha ileri araştırmaları yeni araştırmacılara tavsiye edebilir.

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim planları oluşturulurken öğrencilerin gelişimsel özellikleri, ihtiyaçları, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları göz önünde bulundurulmalı ve öğrencilerin bu derse yönelik olumsuz tutumlarını olumlu hale getirecek amaçlar ve etkinlikler planlanmalıdır.

Bilimsel olarak yapılacak yeni araştırmalarla, beden eğitimi ve spor dersine karşı ğrenci tutmalarının geliştirilebileceğine dair, araştırma öncesi ve sonrası eğitim ve egzersiz protokolleri eşliğinde yeni çalışmalar yeni araştırmacılara önerilebilir.

Okul spor faaliyetleri kapsamında daha çok öğrencinin katılımı sağlanarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerine gerekli destek verilmelidir.

Okul spor kulüpleri ve buna bağlı olarak da lisanslı ğrenci sayısı arttırılmalıdır.

Okullara spor salonu yaptırılmalı, beden eğitimi ve spor dersi sıkıntılarından biri olan malzeme yetersizliği konusunda okullara gerekli yardım sağlanmalıdır.

Derse olan ilginin ve dersin öneminin anlaşılması için imam hatip ortaokullarında beden eğitimi ve spor ders vakitlerini 1 saatten 2 saate çıkarılmalıdır.

Ders vakitleri 1 saat olduğundan ğrenci 1 saat için spor kıyafetlerini giyinip-çıkarmak istemediği için ders vakitlerinin artışı ilgi düzeyi düşük olan öğrenciler üzerinde olumlu etki yapabilir.

Okul müdürlerine ve öğretmenlere seminerler verilmeli ve beden eğitimi ve spor dersinin önemi kavratılmalıdır.

Anne ve babaların düzenli spor yapmadıkları için gerekli şartlar sağlanarak spora yönlendirmeleri sağlanmalıdır. Anne ve babayla birlikte tüm aile fertlerinin spora yönlendirilmesi gerekmektedir. Araştırmalar her okul için ayrı ayrı ele alındıktan sonra okullar arası farklılıkların ne olduğu tespit edilerek ortak sonuçlar üzerine yoğunlaşmalıdır.

Düzenli spor yapma bilinci, çok küçük yaşlarda öğrencilere benimsetilmelidir. Kız veya erkek ayrımı yapmadan tüm spor dallarına öğrencilerin yönlendirilmesi gerekliliği önem arz ettiği dşnlmektedir.

KAYNAKLAR

- Alparslan, S. (2008). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aracı, H. (2006). *Okullarda beden eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara. S: 46.
- Aytan G.C. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşmelerinde sporun etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aytekin, H. (2000). *Çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımında ideal öğretmen modeli*, In: Küçükahmet, L. edutor. *Sınıf yönetimi*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Balyan, M., Balyan, Y. B. ve Kiremitçi O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkileri. Selçuk Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Başaran, İ. E. (1997), *Eğitim psikolojisi eğitimin psikolojik temelleri*, Ankara: Özkan Matbaacılık.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretim niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilir, P. (2008). Yeni beden eğitimi öğretim programı ve köy enstitülerinde beden eğitimi derslerinin yapılandırmacı öğretim yaklaşımı açısından değerlendirilmesi. *Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 6 (3) s:145-150.
- Bulgu, N. (2005a). Sporda şiddet ve alt kültür. *Spor Bilimleri Dergisi*, 16 (4), 229-250.
- Bulgu, N. (2012b). Futbolda şiddetin erkeklik anlamları. *Spor Bilimleri Dergisi*. 23 (4). 207-219.
- Çelik, A., Koçkaya, E., Parlar, F. (2018). Orta öğretim düzeyi öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutumları.(Trabzon İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi*. Cilt:20 Sayı:4
- Çelik, Z. & Pulur, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Özel Sayı, 115-121.
- Çolak F.Ş (2019). *Erzurum İli Yakutiye İlçesi ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Atatürk Üniversitesi. Yüksek lisans tezi. Erzurum.
- Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. S:21.
- Demirhan, G. (2003). Kültür eğitim felsefe ve spor eğitimi ilişkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*. 14 (2). 92-103.
- Demirel, Ö., Kaya, Z. (2007). *Eğitim ile ilgili temel kavramlar. Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. 2 (2) 3-24.
- Demirel, Ö. (2002). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara, Pegem Yayıncılık.
- Dönmezer, S. (1984). *Sosyoloji* . Ankara Savaş Yayınları.

- Ekici, S. Bayraktar, A. Hacıcaferoğlu, B. (2011). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının değerlendirilmesi. *Muğla Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:8 Sayı:1
- Erden, M. (2012a). *Eğitim bilimlerine giriş*. Yedinci Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erden, M. (2004b). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara, Devlet Kitapları.
- Eres, F. (2005). Eğitimin sosyal faydaları. *Milli Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(7). 15-17.
- Fichter, J. (2002). *Sosyoloji nedir?* Çev. N. Çelebi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Filiz M. A. (2018). *Ortaokul çağındaki çocukların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile okula bağlanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Spor Eğitimi Anabilim Dalı. İstanbul.
- Fişek, K. (1983). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından spor yönetimi*. Ankara: AÜ SBF Yayınları.
- Grössing, S. (1991). *Beden-spor-hareket. 1. eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor sempozyumu (19-21 aralık izmir) bildiri kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı. 47-54.
- Güleryüz, H. (2001). *Eğitim programlarının dili ve yaratıcı öğrenme*. 1. Ankara: Pagem Yayıncılık.
- Güllü, M. Cengiz Ş.Ş. Öztaşyonar, Y. Kaplan, B. (2016). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği), *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* 1.2
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 138-151.
- Gürbüz, A. Özkan, H. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla il örneği) *Pamukkale Journal of Sport Sciences* Vol.3, No.2, Pg:78-89.
- Güzel, P., Dilşad, Ç. ve Atalay, Noordegraaf, M. (2009). Sürdürülebilir kalkınmanın çevre boyutunda uluslararası olimpiyat komitesi (İOC) uygulamaları ve olimpiyat organizasyonları kapsamında incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*. 20 (2). 60-70.
- Harmandar, İ.H. (2004). *Beden Eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara Nobel Yayın Dağıtım. S:90.
- Hassandra, M., Goudas, M. and Chroni, S. (2003). Examining factors associated with intrinsic motivation in physical education: a qualitative approach. *Psychology of Sport and Exercise*, 4 (3), 211-223.
- Heper, E. (2012). *Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi*. *Spor bilimlerine giriş*. H. Ertan (Editör). Birinci Baskı. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti, ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- İbrahimli R. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve fiziksel düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- İkizoğlu, M. (2007). *Demokratik ve otoriter ana-baba tutumlarının, lise son sınıf öğrencilerinin benlik saygısı üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe
- İmamoğlu,C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum algı iletişim*. Beşinci Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- İnceoğlu M. (2004). *Tutum, algı, iletişim*. Ankara, Kesit Tanıtım Ltd. Şti, 19
- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17, 48-57.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Kavas, E. (2013). Demografik değişkenlere göre dini tutum. *Akademik Bakış Dergisi*, 3 (8), 1-20.
- Kaya Sarıdede, Ş. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi:
- Kayıkçı, N. (2006). *7-12 yaş grubu çocukların okul dışı sportif etkinliklerinde ailelerin destek ve baskıları ile bunun çocuk üzerindeki etkileri (Ankara İliÖrneği)*. Gazi Üniversitesi, Spor Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Keskin Ö. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Sakarya ili örneği)*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Kıncal, R.Y.(2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Koca, C. Asçı, F.H., (2000). farklı spor branşlarında yer alan bayan sporcularda ve sporcu olmayanlarda cinsiyet rolü eğilimi. 6. *Hacettepe Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5 Kasım, Ankara: Hacattepe Üniversitesi.
- Koçak, S., & Hürmeriç, I. (2006). Attitudes toward physical education classes of primary school students in Turkey. *Perceptual &Motor Skills*, 103 (1), 296-300.
- Kumartaşlı M (2010): *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kuru, E. (2000). *Beden eğitimi ve sporda program geliştirme*, 1. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.
- Küntay, E. (1991). *Çocuk ve gençlerde davranış bozukluğunu düzeltici önlem olarak spor*. Meya Matbaacılık, İstanbul.
- Mosston, M., and Ashworth, S. (2000). *Beden eğitimi öğretimi*. Çeviri: Tüzemen E. Düzenleme: Demirhan G.. Ankara: Bağırğan Yayınevi, Sporsal Kuram Dizisi,; 30:1.

- Nebioğlu, D. (2004). *Beden eğitimi dersi genel esasları planlanması ve denetimi*. Ankara: Nobel Yayınları. S:56.
- Ogburn, W. F. (1963). *Changing Functions of the Family, selected studies in marriage and the family*. New York: Rinehart and Winston Inc. Akt: Bulut, I. Ruh hastalığının aile işlevlerine etkisi. TC Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı.
- Ölmez, E. (2010). *Görme engelli bireylerin sosyalleşme sürecine sporun etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Önder, Ö. R. (2016). *Tutumlar*. Ömer Rıfkı Önder'e ait 2016-2017 Bahar Dönemi ders notları (30 Slayt). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Davranış Bilimleri, Ankara.
- Özer, D.S. ve Özer, K. (2001). *Çocuklarda motor gelişim*. Ankara: Nobel.
- Özgüven, İ. E. (2001). *Ailede iletişim ve yaşam*. PDREM Yayınları.
- Özkan R. (2011). *Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Programı. Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Özmenteş G. (2006). *Müzik dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi*. İlköğretim Online, 5(1): 23–29.URL:<http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Özpolat, A. (2005). Öğretmenlik mesleğindeki değişmelerin tarihsel-toplumsal bağlamı, *Milli Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar, (33): 166.
- Özyalvaç, N. T. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu lisesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Sayar, K., Bağlan, F. (2010). *Koruyucu psikoloji*. Timaş Yayınları.
- Sayın E. (2014). *Ortaöğretimde okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve dersine bakış açılarının incelenmesi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Sayın, Ö. (1990). *Aile sosyolojisi*, Ege Ün. Basımevi, İzmir.
- Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sivrikaya Ö, Kılçık M. (2017). İlköğretim 2. Kademe öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Düzce örneği). *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (1): 1-15.
- Sönmez V. (2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara Anı Yayıncılık.
- Sproule, J., John Wang, C. K., Morgan, K., McNeill, M. and McMorris, T. (2007). Effects of motivational climate in singaporean physical education lessons on intrinsic motivation and physical activity intention. *Personality and Individual Differences*, 43, 1037-1049.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık, s:21.
- Tarakçıoğlu, S. ve Doğan, B. (2013). Spor etiği bağlamında gen dopingi. *Spor Bilimleri Dergisi*. 24 (1). 45-54.
- Taşdemir, M. (2000). *Eğitimde planlama ve değerlendirme*. Ankara: Ocak Yayınları.

- Taşmektepligil, Y.(2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyi spormetre. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (4) 139-147.
- Tezcan, M. (1994). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Zirve Ofset.
- Tolan, B., İsen G., Batmaz V., (1985). *Ben ve toplum. Sosyal psikoloji*, Teori Yayınları. Ankara.
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport, *Studies in physical culture and tourism*, 19(2), 99-104.
- Topalli M. (2019). *Genel ortaokul ve imam hatip ortaokullarında eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını karşılaştırılması*. Atatürk Üniversitesi. Yüksek lisans tezi. Erzurum.
- Trudean, F. and Shephard, R. J (2005). Contribution of school programmes to physical activity levels and attitudes in children and adults. *Sports medicene*, 35(2) 89-105.
- Türkmen, F. (2002). *Eğitimin ekonomik ve sosyal faydaları ve türkiye’de eğitim ekonomik büyüme ilişkisinin araştırılması*. DPT, Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği). *International journal of contemporary educational studies* (IntJCES), 2(1), 48-59.
- Url (2020). <https://silo.tips/download/spor-aktvtelernn-nverste-renclernn-baari-ve-motvasyonu-le-lks>. Erişim Tarihi: 28.04.2020.
- Uluişik, V. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi, *Uluslararası Multi disiplinler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2:3.
- Yağcı İ. (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Afyonkarahisar ili örneği)*. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Yaldız A. S, Özbek. O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *kastamonu üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (1), 75-79.
- Yaldız SA. (2013). *İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve anababa tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Ankara Üniversitesi.
- Yanık, M. Çamlıyer, H. (2015). Ortaöğretim 9.sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile okulda yabancılaşma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi, *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi* Cilt 1, Sayı 1, 9-19.
- Yaşar, A., Öztürk, M. E., İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine katılımına yönelik ana baba tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi*. Cilt: 20 Sayı:4.
- Yavaş, M., İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Bursa: Melisa Matbaacılık.
- Yavuzer, H. (1993). *Aile ve okul. Çocuk ve Suç*. Ankara: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2005). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Yazıcı, A. G. (2014). Toplumsal dinamizm ve spor. Uluslararası Türkçe edebiyat. *Kültür Eğitim Dergisi*, 3 (1). 394-405.
- Yetim, A. A. (2006). *Sosyoloji ve spor*. Morpa Kültür Yayınları.
- Zeng H.Z, Hipscher M, Leung R.W (2011): Attitudes of high school students toward physical education and their sport activity preferences. *Journal of social sciences*, 7(4), 529-537.

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

1) Cinsiyetiniz

a) Erkek b) Kız

2) Sınıfınız?

a) 7. Sınıf b) 8. Sınıf

3) Babanızın eğitim durumu nedir?

a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite

4) Annenizin eğitim durumu nedir?

a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite

5) Aile yapınız nasıldır?

a) Çekirdek b) Geniş c) Anne baba ayrı yaşıyor

6) Ailenizin gelirini nasıl değerlendirirsiniz?

a) Çok kötü b) Kötü c) Normal d) İyi e) Çok iyi

7) Babanız düzenli spor yapar mı?

a) Evet b) Hayır

8) Anneniz düzenli spor yapar mı?

a) Evet b) Hayır

9) Aktif spor yapıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

10) Aktif spor yapıyor iseniz spor yılınız hangisidir?

a) 2 yıl ve altı b) 3-4 yıl c) 5 yıl ve üzeri

11) Aktif Spor Branşınız nedir? (Takım sporu mu, Bireysel spor mu)

a) Takım sporu b) Bireysel sporu

EK-2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

Aşağıdaki beden eğitimi dersiyle ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsanız, o cevap seçeneğini (x) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap seçeneği yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz.

Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

Anketimize ad-soyadı ya da sizi belirtecek her hangi bir ibare yazmayınız

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1.Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissedirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının(voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8.Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerinde de uyguluyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11.Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarıma samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12.Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymama sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13.Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14.Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15.Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16.Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
17.Beden eğitimi derslerini bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18.Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19.Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkarıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20.Beden eğitimi derslerinde öğrendiğimiz bilgi, beceri ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21.Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22.Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23.Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24.Beden eğitimi dersleri yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25.Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26.Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27.Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28.Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29.Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken, beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30.Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31.Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32.Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33.Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34.Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35.Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK-3. İzinler

T.C.
BAYBURT VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 67155047-605.01-E.10728169
Konu : Araştırma İzin (Gamze ÇOLAK)

30.05.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine
Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 22.05.2019 tarih ve
1900154301 sayılı yazısı.

Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü ve Spor Öğretmenliği
Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Gamze ÇOLAK'ın "Bayburt İli
Ortaokulları 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik
Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi ve Karşılaştırılması" ve "Bilgi Formu
Envanteri ve Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği" konulu yüksek lisans tezi için anket
çalışmasını 01.06.2019-15.06.2019 tarihleri arasında Müdürlüğümüze bağlı Ortaokullarda
araştırma yapmak için ilgi (b) yazı ile izin verilmesini istemektedir.

Uygulanmak istenen çalışmasına ilişkin ölçme araçları ilgi (a) Yönetmeliği'nin 5'inci
maddesinin (b) bendi çerçevesine göre Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme
Komisyonunca incelenmiş olup, söz konusu çalışmasının uygulanmasında bir sakınca
olmadığı belirtilmiştir.

Bu bağlamda; söz konusu olan araştırmayı Müdürlüğümüze bağlı Ortaokullarda
01.06.2019-15.06.2019 tarihleri arasında Okul İdaresinin izni doğrultusunda eğitim ve
öğretimi aksatmadan tamamen gönüllülük esasına göre uygulamasında Müdürlüğümüzce bir
sakınca bulunmamaktadır.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

İsa AKGÜN
Şube Müdürü

Ek:
1-İlgi yazı ve ekleri
2-Tutanak

OLUR
30.05.2019

Cengiz KARAKAŞOĞLU
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
30.05/2019
Alim ATEŞ
Şef

Adres: Cumhuriyet Caddesi 69000/BAYBURT
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: temelegitim69@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A. ATEŞ Şef
Tel: (0 458) 211 2181
Faks: (0 458) 211 6077

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7311-69b7-3958-a758-d4f3 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
BAYBURT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 67155047-605.01-E.10781104
Konu : Araştırma İzin (Gamze ÇOLAK)

31.05.2019

ERZURUM ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 22.05.2019 tarih ve 1900154301 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereği, Üniversitenizin Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Gamze ÇOLAK'ın "Bayburt İli Ortaokulları 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi ve Karşılaştırılması" ve "Bilgi Formu Envanteri ve Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği" konulu yüksek lisans tezi için anket çalışmasını 01.06.2019-15.06.2019 tarihleri arasında Müdürlüğümüze bağlı Ortaokullarda araştırma yapmak ile ilgili Müdürlüğümüzün 30.05.2019 tarih ve 10728169 sayılı onayı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Cengiz KARAKAŞOĞLU
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : Onay (1 adet)

Bilgi:

Aydıntepe İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne
Demirözü İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne
Merkez Tüm Ortaokul Müdürlüğüne

Güvenli Elektronik İmzalı
Aslı ile Aynıdır
31.05/2019
Alim ATEŞ
Şef

Adres: Cumhuriyet Cad. 69000/BAYBURT
Elektronik Ağ: <http://bayburt.meb.gov.tr>
e-posta: temelegitim69@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Alim ATEŞ Şef
Tel: (0 458) 211 2181-2536
Faks: (0 458) 211 6077

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9181-b0b7-3996-9dd9-dc99 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Gamze ÇOLAK 12.11.1992 tarihinde Erzurum’da doğdu. İlkokulu ortaokulu ve liseyi Erzurum ilinde devlet okulunda tamamladı. 2013 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünü kazandı. 2017 yılında bu bölümden mezun oldu. 2017 yılında Kamu Personeli Seçme Sınavından almış olduğu puan ile 19.09.2018 tarihinde Bayburt ilinde beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak göreve başladı. Bayburt ili demirözü ilçesine bağlı olan Demirözü Hüseyin Nüsret Resul Beyler İmam Hatip Ortaokulunda halen, beden eğitimi ve spor öğretmenliği görevini sürdürmektedir.

Başlangıç düzeyinde İngilizce bilmektedir. Bekar, orta halli bir ailenin iki çocuğundan ikincisidir.